

P L U S • S J • U H L • A N T A L

LUMEN
CHRISTI

K O R D A • R T • K I A D Á S A • B U D A P E S T

LUMEN CHRISTI

**RÖVID ELMÉLKEDÉSI ANYAG AZ ÉV MINDEN
NAPJÁRA SZERZETESNÖK RÉSZÉRE**

**IV. RÉSZ:
SZEPTEMBER, OKTÓBER, NOVEMBER HAVI
ELMÉLKEDÉSEK**

**IRTA:
R. PLUS S. J.**

**FRANCIA EREDETIBŐL FORDITOTTA:
UHL ANTAL**

KORDA R. T. KIADÁSA, BUDAPEST

Nihil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus.
Nr. 1323/1940. Imprimatur. Strigoni, die 22. Februarii 1940.
Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomtatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

SZEPTEMBER HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

Szeptember 1.

A zárda minden tagja.

„Ha egyszer a szerzetbe lépéssel Jézusnak adjuk magunkat, *a zárda minden tagjában* látnunk kell azokat, akik Jézus Krisztustól hivatva vannak, hogy minket képezzenek és alakítsanak.” (Keresztes Szent János.)

Vannak *hivatalos* gyakorlatok, amelyekkel mások kötelesek jelezni hibáimat. Fogadjam *jó szívvel*. Egyes zárdákban ezen gyakorlatokat *szeretetyakorlatoknak* nevezik. Kedves és igaz elnevezés. Legyek nagyon *hálás* azok iránt, akik hibáimra figyelmeztetni akarnak.

Ezen hivatalos eseteken kívül *számtalan alkalom* kínálkozik, amelyekben környezetem — akár akarja, akár nem

— érezteti mulasztásaimat, jelzi hanyagságomat, feledékenységetem, különböző fonákságomat. Megtörténik ez munkám alatt vagy a rekreációban egyszerű célzással vagy nyílt figyelmeztetéssel.

Ezek az *apró megjegyzések* és figyelmeztetések talán sokkal inkább megsebeznek, mint a hivatalos figyelmeztetések, amelyekre el vagyok készülve. A *káptalanon* meg lehet mondani hibámat. Az helyes is. De a rekreáció alatt, a folyosó szegletében figyelmeztetni, a nélkül, hogy az ember arra el lenne készülve? Ah, nem, nem. Nem egyszer kedvem lenne felfortyanni.

Emlékezzem Keresztes Szent János szavaira, és a helyett, hogy felizgulok, orvosoljam a hibát. Jézus Krisztus az, aki oktat, figyelmeztet és alakít, és csak nyerek azzal, ha *mindent mosollyal fogadok el*.

Sohase tegyek megjegyzést másoknak hibáikra vonatkozólag, ha csak megbízatásom nincs arra, de ha nekem tesznek megjegyzést, akár megbízatás nélkül is, *őrizzem meg* lelkem nyugodt-

ságát és vegyem hasznát a figyelmeztetésnek.

Szeptember 2.

A tulajdon bűne.

Szent Benedek a tulajdont a szerzetesnél bűnnek nevezi. Semmi sem lehet a tulajdona. Minden közös, minden mindenkié. De minden tárgy szent, úgy kell tekinteni, mint a *megszentelt* templomi edényeket. Nem akármilyen tartozik „az Isten házához.”

Hibázhatom a szegénység fogadalmára azzal, hogy *tulajdonomra teszem* a kizárólag személyes használatomra bízott dolgot, amelynek általános tulajdonban kellene lennie, továbbá azzal is vétkezhetem, hogy *nem vetem vizsgálat alá azt, amit nekem átengedtek.*

Egyes noviciátusokban a cellákat időnkint cserélik, nehogy a jelöltek szobájukból kis fészket csináljanak, és hogy jobban megtartsák a Szentírás szavát: „Nincs itt maradandó városunk.”

Pazzi Szent Mária-Margit a szerzetesnők celláiban időközönként *szegénységi*

vizsgálatot „scrutinium paupertatis” tartott, amely alatt kinek-kinek használatára bízott dolgait megszámlálták.

Hihetetlen, mennyi mindent összehalmoz az ember a nélkül, hogy észrevenné, ha nincs felügyelet alatt.

Nincs szükség aggályosságra, hanem egyeneslelkűségre. Határozottan *száműzni*, ami haszontalan, és a szükségeshez *engedelmet kérni*.

Minél inkább leszek igazán szegény, *annál inkább hasonlítok Jézus Krisztushoz*, annál inkább leszek szabad az ártalmas ragaszkodástól, és szakítok a világ érzéseitől és szokásaitól, amelyben mindenkinek csak egy vágya van, a birtoklás. Legyek valóban mindentől *elszakadva*, vigyázzak az ajándékozásnál és az ajándék elfogadásánál; semmit se rontsak el s ne hagyjak elrontani. Minden, ami használatomra van, Istené, úgy bánjak vele, mint szent tárggyal.

„Ó Jézus, a szegények között is szegény, add meg nekem a *szent szegénység* becsülését és valóban szerzetesi tiszteletét.”

Szeptember 3.

A tiltott gyümölcs.

„Az oktalan világ azt szereti, ami *megvan tiltva*”, mondja egy író. Ez nevetséges, pedig így van. Szalézi Szent Ferenc az ő józan gondolkozásával megjegyzi: „Százezer élvezetes gyümölcs között Éva azt választotta, amit *megtiltottak* neki, és kétségtelenül azt sem ette volna meg, ha nem tiltották volna meg.”

Igen helyes ez a megjegyzés. Azt a tárgyat a legnehezebb odaadni, amit tőlünk kérnek, és annak a megszerzésében találnánk legnagyobb élvezetet, amelynek vételét megtiltották nekünk. A gyermek megígérte, hogy egyik játékát a szegényeknek adja. Amikor mi választunk ki egyet és azt kívánjuk, hogy odaadja, nem tud határozni, mindegyikhez ragaszkodik, *különösen ahhoz*, amelyet az ajándékozásra kijelöltünk. És ezzel ellentétben nagyon élvezetesnek találja az ember azt, amelynek birtoklásához *nincs joga*, viszont igen gyakran elég, ha a kívánt dolog jogos bir-

tokában van, hogy többé ne kívánja azt.

Legyek jobban elszakadva. Ha nem is sóvárgok a tiltott gyümölcs után, *talán* azon gyümölcsök után sóvárgok, amelyek nem számomra készültek. A házban ez a hivatal *jobban esne nekem*; úgy gondolom, hogy több képességem van ehhez az osztályhoz vagy ahhoz a munkakörhöz. Ez idővesztegetés, és meg-esik, hogy kevésbbé fogom szeretni azt a munkakört, amivel megbíztak.

Ragaszkodjam ahhoz, *ami megvan engedve nekem vagy amivel meg vagyok bízva*. A többi nem érdemli meg, hogy időt vesztegessen vele.

„Istenem, add, hogy *ne törődjem* azon hivatalokkal, amelyeket nem adtak nekem, és szeressem egész lelkemmel hivatalomat, házamat, feladatomat. Ez a te akaratod, és azt teljesíteni akarom *minden szeretetemmel*.”

Szeptember 4.

A fogadalmi gyűri.

A lillei katolikus egyetem szemináriumának ötven éves jubileumán az egyik szónok, Pierre l'Ermite egyik

esetét említette, aki a párizsi Szent Ottilia-templomra történt gyűjtés alkalmával a gyűjtő tálcán többek között egy *jegygyűrűt* és egy *cédulát* talált ezzel a felírással: „*Tíz éves csalódás.*” A szónok ennek az ellentétjét akarta kiemelni, amennyiben a szemináriumból kikerült papok közül senki sem bánta meg, hogy Istennek adta magát. Semmi képen sem a csalódás évei, hanem a *hálaadás*, a *termékenység*, az *apostoli sikerek* és *bensőséges örömök* évei múltak el.

Talán elég nagyszámú házas személylyel találkoztam, találtam közöttük boldogokat, de hányan vallották be, vagy alig tudták elrejteni életük csalódásait, kellemetlenségeit, vagy legalább is apró bajait. Szalézi Szent Ferenc elég szigorúnak mutatkozik, amikor a házasságot merészen a gombákhoz hasonlítja. Azt mondja: „Közöttük sok a rossz, és nincs közöttük kiváló.”

Ne vonjunk el semmit a házasság *nagyságából*, sem az *örömeiből*, amelyeket szerez, sem a *szentségéből*, amelyet megkíván; ez szűkkeblűség és igazságtalanság lenne, de az bizonyosságot tesz, mennyire roskadozó az emberi sze-

relem. Isten hűséges és sohasem csal meg. Ha valaki hűségesen éli le szerzetesi életét, meg kell vallania, hogy a Mester szolgálatában eltöltött évei a boldogság évei voltak; lehettek szenvedései, de a kimondhatatlan örömök magukkal ragadták.

Szeptember 5.

A szabadidő. (Rekreáció.)

Nagy Szent Teréz kettős hasznót látott benne: „Általa szemügyre vesszük hibáinkat és egy kis pihenésre teszünk szert, hogy azután jobban megőrizzük a szabályzat szigorúságát.”

Ez a két haszon különböző címen kiváló.

Ezáltal *szemügyre veszem hibáimat*. A szabadidőben le kell győznöm *félénkségemet*, amely igen gyakran az önszeretet egy alakja. Ha kevésbé félénk attól, hogy nevetségesnek fogok látszani, sokkal könnyebben vennék részt a társalgásban. Azután le kell győznöm azt az élénk kívánságot is, hogy *előtérbe helyezzem magam*. Egyeseknek uralkodni kell azon szenvedélyük fölött,

hogy sokat beszélnek, másoknak, hogy túlságosan hallgatnak. Kerülni kell a bosszankodást bizonyos szavak vagy személyek miatt, mérsékelni kell a hirtelen fellángolt, túlzott és zabolátlan lelkesültséget. Nem kell megölni az eredetiséget és önként jelentkező gondolatokat, egyszerűen és természetesen ki kell mondani terjengősség és szerénykedés nélkül.

A szabadidő éppen ezen utóbbi könyved és szabad *fesztelenség* és eredetiség által lesz kíváncsú pihenés. Ha beszédjében mindenki mesterkelt, erőltetett és lendületlen, ez a gyakorlat sokkal nehezebb lesz, mint a napi fegyelem megtartása. Mindenki vigye a szabadidőbe a sajátját, tanuljon meg elbeszélni. Van egy bizonyos alázatos és kedélyes módja a magáról való beszélgetésnek (más érdekesebb tárgy hiányában), ami egyáltalán nem gyűlöletes. Az ember jól észreveszi, ha valaki azért beszél magáról, hogy *magát kiemelje*, vagy ha azért beszél magáról, hogy egyszerűen *szórakoztassa a társaságot*. Tehát józan érzék, kölcsönös kedves bizalom és zavartalan egyszerűség. Ily-

módon a szabadidő pihentet és ösztönöz.

Szeptember 6.

Minden lehetőt.

Egy jelölt noviciusmesterének panaszkodott, hogy ebben és ebben az esetben nem tett meg *minden* lehetőt. A noviciusmester azt válaszolta: „*Minden lehetőt* megtenni annyi, mint a *lehetetlent* megtenni.” Ezzel a jelöltet nem akarta könnyelműsége buzdítani, hanem egyszerűen csak megállapította, hogy a gyenge emberi természet igen gyakran milyen megvalósulásokat tud felmutatni.

Jegyezzem meg és értsem meg jól ezt a mondást.

Amikor a szerzetbe léptem, arra köteleztem magamat, hogy *a tökéletességre törekszem*. Ennek következtében, mihelyt szándékosan elmulasztom az erre való törekvést, — szükséges, hogy ez lényegesen és bizonyos ideig történjék — nem vagyok többé *hivatásomban*. Ha szándékosan egy helyben topogok, beleegyezett *stagnálás* állott be, és nincs többé törekvés. Még inkább ez áll be,

ha a helyett, hogy előremennék, hátramegyek.

Azonban értsem meg, hogy ebben a tökéletességre való törekvésben — ha a lelkesültség fontos is benne — nem lehet *semmi lázasság, semmi hevület.* Ezt akarta jelezni ujoncának a noviciusmester. A szerzetesi élet elején az ember könnyen azt hiszi, hogy mindenre képes, hogy kevés erővel majdan játszva eljuthat bármekkora nehézség végére. Később az ellenkező hiba állhat be: az ember igen könnyen megelégszik, és azon ürügy alatt, hogy tapasztalata van, lángoló buzgóságát elhagyja.

„Cselekedd, ó Istenem, hogy sohase szűnjek meg *tökéletességre törekedni.* Mivel a szerzetesi életre hívtál, tedd, hogy mint igazi szerzetesnő éljek, aki egyszerre bölcsen és telve lendülettel, kész, hogy semmit meg ne tagadjon, de mindig nyugodt, és nem tudja, hogy a *legkisebb ajándékozások, amikor őszinték, sokba kerülnek.*”

Hallgatni, amikor beszélni kell.

„Hallgatni, amikor beszélni kell, — mondotta egy erkölcsstantudós — oly nagy hiba, mint ha valaki beszél, amikor hallgatni kellene.”

Az ember kötelessége ellen véthet, *amikor beszél.*

Például, amikor az az Isten akarata, hogy hallgasson.

Vagy, ha a beszéd meg van engedve, de azt az ember az előljárók, a felebaráti szeretet vagy az alázatosság ellen használja.

Itt azonban inkább azon hibákról beszélünk, amiket az ember azáltal követhet el, hogy *nem beszél.*

— *Hiúságból* nem használom nyelve-met a szabadidőben, holott a közvetlen egyszerűség megkívánná tőlem, hogy néhány szót mondjak, és a szeretet elvárná, hogy magam is hozzájáruljak a közös felüdülés eléréséhez.

— *El akarom kerülni magam kompromittálását*, és inkább visszahúzódok, holott jobb lenne, ha illetékes előljáró-
immal beszélnék.

— *Hanyagságból és lustaságból elmulasztom értesíteni az illetékeseket azon lényeges bajokról, amelyekről tudomásom van, és amelyeket talán egyedül tudok. Itt természetesen nagy okosságra van szükség. Többen azt képzelik be maguknak, hogy ezt és ezt a bizalmas közlést az előljárók értésére kell adni, pedig jobban tennék, ha bírálataikat és beállításaikat megtartanák maguknak. Csak komoly megfontolás és imádság után kell közbelépni, és akkor is valóban hinnünk kell, hogy jót teszünk. Az előljáróknak más dolguk is van, mint hogy alaptalan és lényegtelen pletykákat és termékeny agyból származó mindenféle elképzelt történeteket hallgassanak.*

Tudjunk és merjünk beszélni, de akkor, amikor kell, és arról, amiről szükséges.

Szeptember 8.

Mária születése.

Hírnévtelen országban ismeretlen leányka születik.

Ádám teremtmése óta ez a legnagyobb

esemény, amelyet a föld ismert. Ez a kised arra van hivatva, hogy áldott asszony legyen minden asszony között.

Bölcsője mellett Anna és Joachim. A születés mindig *szent* dolog. De itt! A *gyermek minden gyermekhez hasonlít: alszik, apró, hirtelen felébred és mosolyog. Bizonyos vonásokban jól látni, hogy egy gyermekhez sem hasonlít. Ez az arc nem földi, és még kevésbé ez a mosoly, és az ember nem hallja őt kiabálni, sem sírni.*

Különben nem a látszólagos dolgok a fontosak. Ez a csöpp gyermek az *élő Istennek legszebb tabernáculuma*. És Olier-val mondvá, neki ettől a pillanattól kezdve több isteni kegyelme van, mint amennyit összehalmozva találhatnánk az összes szenteknél.

Ó, a *Szeplőtelen!* Mily tüneményes ragyogás.

És mint majdnem minden isteni ragyogás, amelyet az Úr a földnek ad, ez is *el van rejtve* zárt ajtók mögött.

Használjam fel ezt a csendet. *Hallgassak. Csodáljam. Maradjak itt. Szemléljem* sokáig ezt a bölcsőt. Mi más kell nekem? *Máriám* van, *Máriám*. *Mária* született. Most még csak néhány év,

hogy Jézus eljöjjön. Az isteni élet le fog jönni a földre. De minden innen indul el. Erre a kis gyermekre volt szükség, hogy a megtestesült Isten a mienk legyen.

Mennyire szeretni akarom ezt a kicsiny és oly nagy Máriát! Hallom kis szíve dobogását. „*Mária Szíve Jézus vérének eredete*, — mondja Bossuet — innét kezd szétáradni a kegyelemnek az a szép folyója, amely a szentségek által ereinkben folyik, és amely az Egyház egész testének szellemét hordozza.”

Szeptember 9.

A zárdai élet.

Egy szerzetes, Marie Thérèse Noblet életrajzának írója, könyvében ezek a mondatok vannak.

„*Szerzetesi házat vezetni* sohasem könnyű és kíváncsú dolog. Nem tudni, hogy azok a személyek, akiknek egyénenként véve jó tulajdonságaik és kedves modoruk van, miért vesztik el azokat, mihelyt közös és ismeretlen tömeget alkotnak?”

Van ebben egy lélektani tény, ame-

lyet az emberi közösségek tanulmányozásából merítettünk. A csoportok mindig kevésbé tökéletesek, mint a külön egyedek, amelyek azokat alkotják. Minden emberi társaságban a *jótulajdonságok csak összetevődnek, de a hibák sokszorozódnak.*

Ez kockázat, amelyet a szerzetesi közösségek nem mindig kerülnek el. Ha valamennyi tag nem vigyáz erre, könnyen sok baj jöhet.

Különösen vigyázni kell a *női* közösségeknél. A nő *megfigyelő*, aprólékos, ezek a jótulajdonságai; könnyen hajlik az *irigységre* és féltékenységre, ezek a hibái; összehasonlít, magyaráz, az apró dolgoknak fontosságot tulajdonít; a nő *képzelő*, személyeket vagy cselekedeteket megszépít vagy elcsúfít, szándékokat megváltoztat, minden esetből néha alaptalan történeteket tud költeni.

Újabb ok tehát, hogy „a kis szellemet” legyőzzem. Tegyem előljáróim irányítását a lehetőség mértéke szerint könnyűvé. Hatalmat gyakorolni mindig kényes dolog. Sohase járuljak hozzá viselkedésemmel, közbenjárásommal, vagy hallgatásommal és duzzogásommal,

hogy ez a nehéz feladat még terhesebbé váljék.

Szeptember 10.

Semmiségem.

„Az Istennel való minden mély és közvetlenségre törekvő egyesülés, ha valódi és igazságon alapuló akar lenni, magában foglalja annak a *távolságnak a tudatát, amely a teremtményt a Teremtőtől elválasztja.*” (P. L. de Grandmaison.)

Van bennem ragyogás és semmiség.

Ragyogás. A teljes istenit hordozom. Istennek otthona van bennem. „Ha valaki engem szeret, mondja Jézus, az én beszédemet megtartja; és Atyám is szereti őt, és hozzája megyünk és *lakóhelyet szerzünk nála.*” (Ján. 14, 23.) Tudom ezt. Ez a megszentelő kegyelem teljes tanítása. Adja Isten, hogy hasonlíthatatlan szépségét megismerjem és belőle *lelki életem központját* alkossam.

De mindezt az istenit teremtett, gyarló és semmiségből gyártott ereկlyetartóban hordozom. Természetemnél fogva

a semmiség egy cseppje vagyok, amely elvész a többi csepp között, amelyek velem együtt a semmiség világát, a teremtet világot képezik.

Ha a *bennem levő isteninek* kimondhatatlan örömet és határtalan csodálkozást kell belőlem kiváltani, a *semmiségnek*, ami vagyok, korlátlan mélységű alázatosságba kell meríteni.

Minél inkább magasba emelkedik a lélek a benne lévő isteni nagyságok okozta érzelem által, annál inkább elmélyül született nyomorúságának és semmiségének tudatában.

Mindent elborító ez a tudat. Mekkora távolság van az emberi semmiség és az isteni nagyság között! És Isten mily elképzelhetetlen irgalmassággal halmozott el, amikor saját életének ritka gyöngyét kihozta és az én életem jelentéktelen és nyomorúságos ékszerdobozába tette.

Csodálkozás, alázatosság. Semmi sem vagyok. És bennem van a Minden.

Szeptember 11.

Ellenszenv.

A Megtestesülésről nevezett tiszteltreméltó Mária, kanadai orsolyita

apáca a következő nagyszerű tanácsot adja: „Kegyes és szerető érzelmet gyakoroljunk azok iránt, *akikkel szemben természetes ellenszenvet érzünk*, jó szívvvel fogadjuk tetteiket, és szándékaikat a szeretet mértéke szerint ítéljük meg.”

Kedves tanács, de nehéz gyakorolni.

A zárdákban lehetnek *igen ellentétes jellemek*. Vannak egymástól *különböző nézetek és tekintetek* és főképen *érzések*. Ez a vérmérsékletből, első alakításból, *különböző nevelésből* jön. Gyakorlatilag *ellentétben vagyunk majdnem minden dologban*. Ezek mind apróságok, de ha ezek felhalmozódnak, a végén a lelkek között, ha nem is korlátokat, de legalább is bosszankodásra való alkalmakat és kevesebb rokonszenvet szülnek, sőt lassan-lassan, ha az ember nem vigyáz, valóságos ellenszenvet.

Ebben még nincs semmi szándékos. A világért nem egyeznénk bele abba, hogy valakit megbántsunk és vele igazságtalanságot tegyünk. Azonban könnyen ki mondjuk ezeket: „Ő oly bosszantó! Lehet ilyen dolgot mondani? Lehet így cselekedni? Ezt is neki kellett gondolni, ezt a panaszt is neki kellett mondani, ezzel is neki kellett dicsekedni. Nem

mulaszt el egy alkalmat sem, hogy kimutassa magát." És az ember ágaskodik és berzenkedik.

Mindenekelőtt *semmit se vigyünk ki*, és tartsuk meg magunkban felforrtanó indulatunkat. Még ennél is jobb, ha igyekszünk más cselekedeteit *jóra magyarázni*. És a szeretet teljessége az, ha természetességgel igyekszünk *szolgálatot tenni* annak, aki felingerel minket, és *kissé többször felkeressük* azon személyeket, akiknek látogatása nehezünkre esik.

Szeptember 12.

Mária neve.

„És a Szűz neve Mária.”

Szent Bernát abban a homíliában, amelyet az Egyház a mai zsoltosma második nokturnusának leckéjévé választott, ezt a hármastanácsot adja: *hívjuk Máriát, tekintjük Máriát, és gondoljunk Máriára.*

Hívjuk Máriát. Tegyük meg, valahányszor valami baj jelentkezik, valami nehézség támad. Miként a tengeri hajós a vihar idején elvesztette az irányt és a

jelző készüléket, az égbolt által keresi a kiutat, úgy mi is a kitört viharban keressük a magasságokban azt, akit az Egyház Stella Marisnak, a Tenger Csillagának nevez, mondja Szent Bernát.

Tekintsük Máriát. Nem elég hívni Máriát, amikor minden rosszul megy, *reá is kell tekinteni*, mikor minden jól megy. Keressük közelségét, kérjünk buzdítást, ajánljuk neki törekvésünket, egyesítsük szeretetünket az övével. Lehet-e édesebb foglalkozás, mint Mária szemlélete? Van-e a földön Jézuson kívül még egy teremtmény, akinek vonzóbb szépsége lenne?

Amikor reá tekintünk, nemcsak szemléljük vonásait, hanem mérlegeljük minden *belső gazdagságát*. Mily tündökletes ragyogás az ő szeplőtelen tökéletessége, mily káprázatosan nagyszerű az isteni léttel való teljessége, mekkora nagyságban van az ő szeretetszolgálat *egész* élete alatt, és az ő hősie felajánlása a kereszt lábainál! Tekintsem *mind ezt sokáig*.

Gondoljunk Máriára. Amikor drága képe nincs tekintetem előtt, emléke körülövez engem. Emlékezetem *egész*

természetesen felidézi személyét, és neve ajkamra jön.

„Ó Mária, add nekem neved tiszteletét.”

Szeptember 13.

A gyengeség tudata.

„Gyengeségünk tudatának nem kell eltüntetnie erőnk tudatát.” (Vauvenargues.) „Az ember sokkal több dolgot tenne, ha kevesebbet gondolna a lehetetlenre.” (La Rochefoucauld.)

Azoké a győzelem, akik hiszik, hogy győzedelmeskedhetnek. Vajjon nem vagyok-e túlságosan bizalmatlan magam iránt?

Talán a tapasztalatból megállapítottam, hogy nem vagyok képes nagy dologra. Mindennapi lelkiismeretvizsgálásomban világos tények előtt találok magamat, amelyekben nincs semmi biztató. Hogyan legyen hát bennem az a szép önbizalom, amellyel egyesek annyira el vannak látva?

És mégis önbizalomra kell szert tennem, amely nem annyira csekély képességeimre támaszkodik, mint inkább

Isten erejére. Nem mondotta-e de Foucauld ezeket: „*Isten a lehetetlenség Mestere*”, és a Szahara hőse bizonyára inkább a körülményekre akart gondolni. Én azonban ezt nyomorúságomra alkalmazhatom. Amit nem valósíthatok meg saját erőmmel, amely csakis gyenge, megvalósíthatom *Isten erejével*. „Mindent megtehetek abban, aki megerősít”, mondotta Szent Pál. Higgyek jobban az isteni segítségben, állapotbeli kötelességemben, megszentelésemre irányuló törekvésemben, bármilyen nehézségeimben.

„Ó Isten, a lehetetlenség mindenható Mestere, segíts, hogy győzedelmeskedjem hangulataim és gyengeségem *megbénító tudata* felett. Tedd, hogy magamat sok minden jóra képtelennek tudva, annál inkább vessem minden bizalmamat beléd.”

Szeptember 14.

Az én keresztem és a szent keresz.

Nehézségeimben vegyem kezembe *fejszületemet*. Nem hiába adták oda a szenvedő Krisztus képét fogadalmam nap-

ján. Előre tudták, hogy a szabályok megtartásához nagyon jó lesz a fához szegzett Krisztus képe. Meg azután jöhetnek különböző bajok, nehézségek...

Az arabok az elfoglalt Kordovában mecsetet építettek, és egy spanyol nemes, ki rabszolgaságba jutott, az egyik pillérhez kötöztek. A nemes haláláig nem tagadta meg hitét. Hogy a rettenetes küzdelemben fenntartsa magát, körmével nagy nehézség árán keresztet vésett a kőoszlopba, amelyhez láncolva volt. Azóta a mecsetből katolikus templom lett, és ma is mutogatják a *pillérbe vésett keresztet*.

A szegény rab *maga előtt akarta látni a keresztet*, hogy az állhatatos szenvedésre buzdítsa magát. Így kevésbé érezte magát egyedül. Visszaemlékezett mindarra, amit az Udvözítőnek el kellett szenvednie és ez megsegítette őt, hogy Udvözítőjéért minden elszenvedett, amit hóhérai rámértek.

„Jézusom, ki annyit szenvedtél érettem, adj bátorságot nehéz pillanataimban. Te tudod, milyen gyenge és gyáva vagyok az áldozat előtt. Legyen a feszület segítségemre a szükséges lemondások között, miként a kereszt megsegi-

tette a spanyol rabot. *Szenvedésed gondolata* jöjjön segítségemre, hogy *szenvedésemet* neked ajánljam, és szereteted ösztönözze szeretetemet."

Szeptember 15.

Mária hét fájdalma.

Mária az angyali üdvözlés óta egy napot sem élt át szenvedés nélkül ezen egyszerű oknál fogva: tudta, hogy Fia életének a keresztfán kell bevégeződnie.

Ez a általános fájdalom bizonyos eseményeknél élénkebb módon jelentkezett, amelyekről való elmélkedésre hív fel az Anyaszentegyház.

— Gyertyaszentelő Boldogasszony. „Ő szegény gyermek, mondotta volna Simeon egyenlőképen, a világ két részre fog szakadni ő miatta: az egyik rész *Krisztusért* lesz, és a másik nagyobb rész *Ő ellene* lesz. És a te lelkedet, szegény Anya, tör járja át...

— Heródes üldözésekor az angyal Józsefnek mondja: „Kelj föl, vedd a gyermeket és anyját, és *fuss Egyiptomba!*” Micsoda kimenetel, mily gyors menekülés! És ott az idegenben...!

— Jézus elvész a templomban.
„Atyám dolgaiban kell lennem.”

— Mária Jézussal találkozik a keresztúton. Mily jelenet! Nézzem a két tekintetet; érzem át a két gyötrelmet, egyesüljek a két szívvel.

— *A három óra a Kálvárián.* Meny-nyire szenved a mi szegény Anyánk! Érettünk. Gerson állítja, hogy ha Jézus le akart volna szállni a keresztről, Mária irántunk való szeretetből kérte volna, hogy maradjon oda szegezve.

— Mária Jézus testét ölében tartja. E jelenetek közül mindenegyes nem lenne-e elég, hogy szemlélődésemet napokon, sőt heteken át táplálja?

— Mária utolsó tekintetet vet a halott Jézusra, és *elhagyja a sírt*, hogy nagypénteken este visszatérjen Jeruzsálembe.

„Ah, kiáltotta előre a próféta, ne felejtse el gyermekem, anyád sóhajtozásait!”

Akarom, hogy oly mélyen hangozzanak bennem, hogy soha, de soha ne tudjam azokat elfelejteni. Azokat hallgatva, ismerjem meg isteni életem, és minden lélek isteni életének az árát.

Bezárt emberek.

Szalézi Szent Ferenc azon szerzetesekről, akik nem tartják meg szabályaikat és a szerzetesi ideált csak messziről követik, ezt mondja: „Kétségtelenül *bezárt* emberek, de semmiképen sem *szerzetesek*.”

P. Lallement, a Jézustársasága fiatal papjaihoz beszélve, hasonló kifejezést használ. Buzdította őket, hogy ne legyenek *kísértet-szerzetesek*. Ezzel azt akarta mondani, hogy ne legyenek olyan emberek, akiknek talárjuk van, de akiknek a lelkük nincs egészen Istennél, akik *sétáló árnyak* és nem igazi szentek, akik hivatásukat és életideáljukat a valóságban meg akarják mutatni.

Vizsgáljam meg magam komolyan. A zárda egyik tagja vagyok, nevem az egyik ajtón van, és számom a fehérneműn, meghatározott ruhában járok. De ezek csak *egyszerű látszatok*. A valóságban mi vagyok? Ha ebben a pillanatban Isten ítélőszéke előtt megjelenék, milyen ítéletet hoznának felettem? A zárdában még mást tudnék mutatni,

— bár nem egy élesszemű lélek régóta átláthatott életemen — de Isten előtt pontosan az vagyok, ami vagyok. Mi vagyok tehát?

Melyek az én életem *legkirívóbb veszteségei*? A lelkiyakorlatoknál milyen észrevételeket szoktak rendszeresen nekem mondani, mely hibák megjavítását szokták tőlem kérni? Milyen *fő mulasztásokat* és vétkeket tárnak fel lelkiismeretvizsgálásaim?

Vigyázzak és javítsak magamon. És hogy bátorságom legyen, sokat imádkozzam.

Szeptember 17.

Stigmák.

Asszisi Szent Ferenc nem tudott sírás nélkül a kínszenvedésre gondolni. Isten szeretetének lángját megjutalmazta, és lábaiba, kezeibe és oldalába *a szegek és a lándzsa jelét nyomta.*

Ez különös kegyelem. Nem beszélünk itt arról, hogy erre törekedjünk.

Azonban Szent Ferenc sebhelyeinek napján nem kérdezhetném-e meg ma-

gamtól, hogy milyen a keresztre feszített Jézus iránt való szeretetem?

Szeretek-e a kereszten haldokló jó Mesteremről szemlélődést végezni? Feszületet adtak a fogadalomtétel napján. Használom-e azt, gyakran reá tekintek-e, felhasználom-e arra, hogy visszaemlékezsem a Kálváriára és Udvözítőm gyötrelmes mártíromságára?

Nem csupán átérezni kell azt, hanem meg kell ismételni. Nincs itt szó szegekről, lándzsadöfésről és a testbe nyomott látható jelekről. Nem így kell keresztfeszített Udvözítőm szenvedését megismételnem. Ellenben milyen az én belső nagylelkűségem és készségem, amellyel szeretetből lemondást gyakorolok?

Ferenc sebhelyei láthatók voltak, az enyémekek egészen belsőek. Nem szükséges, hogy valaki is lássa, jobb, ha mindenkitől elrejtve maradnak. Egyedül Isten ismerje őket. De kell, hogy meglegyenek és mélyen benyomódjanak. Kissé túlságosan megelégszem a lendülettel, és a megvalósulások nem felelnek meg nekem. Ez nem hűtlenség, inkább gyengeség. Tanuljam meg keresztfeszített Jézusomtól, hogy erős legyek. A

Mestert, akit szolgálok, nem kímélték.
Előre tehát, alázatosan, de bátran!

Ma különösen *semmit sem utasítok
vissza Istentől*. És ezt a kereszten függő
Udvözítőm iránt való szeretetből teszem.

Szeptember 18.

A szeretet biztosítéka.

A szeretet biztosítéka *a hűség*. „Ha parancsaimat megtartjátok, mondotta Urunk, szeretetemben maradtok.” Nem gondolunk itt csupán a tíz parancsolatra, hanem a *jó Mester minden akaratára*.

A lelki élet nagy kérdése, hogy vajjon Isten az állandóan nagylelkű léleknek mintegy elmaradhatatlanul megadja-e vagy nem a kiválasztott szemlélődés kegyelmét? Az egyik lelki író, aki az állítás mellett volt, ezt írta: „A tökéletes élet egyenlő a misztikus étellel.” Többen tagadják ezt a nézetet. Szerintük a tökéletesség *nem attól függ, amit az ember kap, hanem attól, amit ad*. „A tökéletes élet — véleményük szerint — (és mindenki csak helyeselheti) egyenlő a *hű étellel*.”

Ott, ahol az ember semmit sem ta-

gad meg Istentől, az ajándékozás teljessége áll be. És ott, ahol komoly és állandó módon az ajándékozás teljessége van, szentség van. Mármost ettől független, hogy Isten a megvalósított erő-kifejtés béréül megadja-e vagy nem a magasabb elmélkedés vagy érezhetőbb egyesülés ingyenes ajándékát.

Ha Isten néha vagy állandóan olyan világosságot és kegyelmeket ad, amelyek semmiben sem hasonlítanak azelőtti állapotaimhoz, *ne vonjam le abból azt, hogy szent vagyok.* Isten néha nagyon kevésbé tökéletes lelkeknek is ad különös kegyelmeket. Ha Isten tapogatódzva kutatni hagy a sötétben és ha semmi sem hasonlít a táborhegyi világossághoz és vigasztalásokhoz, *ne vonjam le ebből azt, hogy kevésbbé vagyok hű, hanem csak azt következtessem, hogy a föld föld, hogy ittlenn a tapogatódzva keresés országa van és egész örökkévalóságom lesz arra, hogy árnyéktalan világosságban szemléljem Istent és élvezzem a minden keveréktől mentes boldogságot.*

A tökéletesség egyenlő a hűséggel. Add, Istenem, hogy hűségem oly nagy legyen, amilyennek Te kívánod.

Isten szépsége előtt.

Ingres, a híres francia festő tanítványainak ezt az értékes tanácsot adta: „A szépet csak *térdénállva* tanulmányozzátok!”

A művész azt kívánta ezzel, hogy az esztétikus értéket kifejező legkisebb tárgy előtt is *imádságos magatartást* tanúsítsanak.

Tévedett? Ezek a legkisebb szépség-cseppek, amelyeket a földi tárgyak ki-mutatnak, nem Istennek a visszfényei-e? Amint a harmatcseppben az egész nap látszik, úgy *egy kis valami a nagy Istent mutatja.*

Milyen magatartást kell akkor tanúsítani, ha *magát Istent kívánjuk szemlél*ni? Bizonyos, hogy a végtelen szépség itt a földön nem nyilatkozik meg előttünk fátyol nélkül. A föld nem a színről-színre látás országa és Isten csak a hit által hagyja magát megközelíteni. De ez a hit, ha élő lenne, nem fedezne-e fel nekem igen sok dolgot? És hitem nem azért oly kevésbé élő-e, mert imádságos magatartásom nagyon hanyag,

megszokott és nem eléggé kívánja megkapni az imádandó Mestert?

Nincs-e szükségem imádságomban több tiszteletre, nem annyira talán *külső* tiszteletre, mint inkább *belső* erőfeszítésre, hogy összeszedettségben tartsam magamat, amely gazdag a hódító szeretetben és figyelmem összpontosításában? Nem vagyok-e nagyon gyakran tunya, szendergő, eleven akarat nélküli? A fiatal művészeknek ajánlják, hogy térdeljenek le, ha a földi szépségeket tanulmányozzák, és én ily kevéssé imádó merek lenni a Magasságbeli szépsége előtt!

„Istenem, hiszem, hogy te vagy a végtelen Szépség és a legtisztelőbb imádást érdemled. Bocsásd meg az imádságban elkövetett hanyag magatartásomat. Adj előbb hitet, melegebb és élénkebb megértést abban, amit a *vallásosság* erénye és szerzetesi címem elvár. Ha van egy hely és pillanat, amelyben ezt a szép címet a lehető legjobban ki kell érdemelnem, akkor ez az imádság, amelyben Veled a legszorosabban egybekapcsolódnom kell. Tégy imáimból igazi imádságokat, tiszteletemből valódi imádást, Veled való egyesülésemre írá-

nyuló szegényes erőfeszítéseimből mindinkább tisztelő és hű szeretetet.”

Szeptember 20.

A szentségház kulcsa.

„Mit fog most csinálni?” kérdezték a Szent Szív-zárda főnöknőjétől, akitől az alapító Barat Szent Zsófia parancsára egy nővért elvettek, akibe sok reményt helyezett. A főnöknő nyugalommal ezt felelte: „Óh, X. nővér nem vitte el a szentségház kulcsát.”

A bajok, ellentétek vagy megpróbáltatások pillanataiban gondolok-e eléggé arra, hogy magamba vonuljak és *felkeressem Urunkat*, felajánljam neki szenvedésemet és segítségét kérjem? Első gesztusom talán az volt, hogy elszomorodtam, panaszkodtam, elcsüggedtem és másoknak elmondtam azt, ami engemet ért.

Nem ez a helyes módszer.

Ott van a kápolna és a kápolnában a szentségház és a szentségházban *Urunk*. Szükséges-e bajaimat folytonosan magamnak vagy másoknak elmondanom? Jézus nincs itt? Tabernákuluma belsejé-

ben nem kész-e fogadni engem és felajánlásomat, amellyel szenvedéseimet az ő dicsőségére, a lelkek üdvére, magam vigasztalására és megerősítésére neki átnyujtom... „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok...”

Szent Ignációl megkérdezték, hogy mit cselekedne, ha azt a hírt közölnék vele, hogy kis társaságát felsőbb parancsra szét kell oszlatni...? „*Negyedórát kérnék, hogy magamba vonuljak és meglegyen a bátorságom, hogy elfogadjam*”, válaszolta a Szent.

Jegyezzem meg ezeket a szép példákat és alkalomadtán kövessem. Semmitől se féljek. Minden érhet, de *semmi sem veheti el nyugalmamat*. Tudom, hová kell mennem, hogy erőt találjak. Tudom, kire bízam magamat. Még a szentségház kulcsát is elvihetik, sőt magát a szentségházat is kiüresíthetik és megszentsegteleníthetik, de *a szentségház Istene legyőzhetetlen*, és mindenütt elérhetem, mindenütt kérhetem segítségét, mindenütt megkaphatom támogatását.

Félénkség.

Legyek *figyelmes*, de *nem félénk*, gondos, de nem aprólékos, hűséges, de nem nyugtalan.

„A túlzott félénkség ott is nehézségeket teremt, ahol nincs”, mondja Dom Marmion.

Itt a jobb a jónak ellensége. Bizonyos tökéletességi vágy túlzásokba és a haszontalan csekélységekkel való bibelődésre visz, és az ember ezekben annyira elmerül, hogy elfelejti az egész összességet és bosszantó lesz a felebarát számára.

A túlzott félénkség szüli az *aggályokat*, ezt a lelkiismereti betegséget, ezt a nevetséges szűk látókört, amely néha a józanul gondolkozó lelkeket is a semmiségekbe süllyeszti.

A túlzott félénkség bizonyos személyeket *képtelenné* tesz arra, hogy egy feladatot *befejezzenek*, akik akkor sincsenek megelégedve, amikor minden igyekezetüket belevitték a munkába.

A túlzott félénkség a búcsúimádságokkal kapcsolatban hamis számítatá-

sokba és izgatottságba vezet. Egyes lelkek az imádságban már nem is az imádság értékét, hanem az elmondásukhoz fűzött búcsúk napjait vagy éveit látják.

És még mennyi megnyilatkozása van ennek a rossz szokásnak!

„Istenem, tégy engem igen figyelmes-sé, derekasan hűségessé, de őrizz meg engem ezektől a *bajt okozó nyugtalan-ságoktól*, ettől a reszkető félenkségtől, amely elveszi a békét és sokkal inkább árt, mint használ. A túlzás mindenben hiba, még a jó kívánásában is. Legyek tökéletesen bölcs, egészen kiegyensúlyozott. Semmi kilengés.”

Szeptember 22.

Érzékenység.

Egy nő mondotta a következőket: „Ne higgye, hogy egy nő is létezik, aki indulatait teljesen hatalmában tartja.”

Az érzékenység előnyei. Felvevő antennákat ad a léleknek. Felfedezi azt, ami mást megsebez vagy elragadtat, mintegy második látás ajándékát teremti meg. Isten azért áldotta meg a nőt gazdag érzékenységgel, mert anyát akart

belőle alkotni, tehát olyan teremtményt, aki a kifejezhetetlen szükségleteket is képes kitalálni; betegápolónőt akart belőle képezni, tehát olyan teremtményt, aki jósággal telve fáradhatatlanul hajlik a betegekhez és minden bajról tájékozva van; a buzgóság felkeltőjét akarja benne látni. Nincs-e ott a nő minden nagy mozgalom kezdeténél?

Az érzékenység hátrányai. Csak ott burjánzanak, ahol az érzékenységet túlzásba viszik.

Nagyon hamar vagy nagyon sokáig izgalomban tart jelentéktelen okok miatt; túlfűti a képzeletet, amely viszont az érzékenységet erősíti; megakadályozza a valóságok higgadt tekintetét és megrontja az értékek helyes és pontos mérlegelését; túlozza a kis dolog jelentőségét és nem értékeli az egész horderejét, ha nem hatja azt át szenvedély.

Törekedjem a lehetőség határán belül ura lenni idegeimnek, benyomásaimnak, első megmozdulásaimnak. Mély hitszellemmel javítsam ki született vagy megszerzett érzékenységemet.

„Ó Jézus, add nekem azt a *nyugalmat*, amely sohasem hagyott el Téged,

még vádolóid, gonosz tréfálóid, az igazságtalanságok, verések és halálra való ítélet előtt sem. Add, hogy minden körülmények között szembe tudjam állítani a természetes érzékenységnek hitre és isteni példára alapozott égi nyugalmat."

Szeptember 23.

Megteszem azt, amit mondok.

„Könnyű kimondani az önátadás szavait, de nehéz megtartani", írja Zundel a Poème de la sainte Liturgie című művében.

Newmann bíboros egyik beszédében bemutatja a *valóságtalan szavakat*, azaz a valóságtól üres szavakat, amelyek csak levegőverdesések. Nincs bennük semmi, csak pusztá szavak.

A lelki irodalomban gyakran találunk ilyen „valóságtalan szavakat", színes kifejezéseket, amelyek mintha igen gazdag érzelmeket és kiváló valóságokat fejeznének ki. Csak világítsunk bele a szavakba, tapogassuk meg a valóságot; nincs azokban semmi; elkábultunk a fellengzős kifejezésektől.

Ezentúl kerülni fogom imáimban az *áradozó, de üres szavak* használatát. Szerény kifejezéseket fogok használni, amelyek valóban mondanak valamit, mégpedig igaz dolgot. Amikor Istennek szeretetemet kijelentem, valóban szeretet legyen e szóban: „szeretet”, amikor kijelentem neki, hogy átadom magamat, legyen abban valóban önátadás. *Semmi irodalom*, semmi fellengzős kifejezés, hanem hiteles áldozat. *Semmi ömlengő beszéd*, hanem megvalósulások, amelyek talán szerények, de hatásosak. *Semmi magasztaló költészet*, hanem egy kevés *igazi dráma*, a mű legyen talán prózai, de nagyon is érdemszerző. Sohase fejezem ki azt, amit nem érzek, és hogy hazugság nélkül tudjam a szerető szavakat kifejezni, törekedjem mindennap jobban, erősebben és szilárdabban szeretni.

Szeptember 24.

**A foglyok kiváltásáról nevezett
Boldogasszony.**

Mária egykor nagyszívű embereket támasztott, akik a szaracénok *fogságá-*

ban sínylődő keresztények kiváltására szentelték magukat.

Jelenleg hány lélek sínylődik a sá-tán rabságban, akiket mindenáron ki kell váltani. Miért nem hívjuk jobban segítségül Mária hatalmát? Ő a mindenható könyörgő. Amikor Fiának vérét és szemének könnyeit Istennek bemutatja, *ellenállhat-e a felséges Isten kérésének?*

Dante Szent Bernát ajkaira adja a Máriához intézett következő könyörgést:

„Asszony, Te oly nagy és hatalmas vagy, hogy az, aki kegyelmet óhajt és nem fordul Hozzád, azt akarja, hogy kívánsága szárnyak nélkül repüljön. Jóságod nemcsak segítségére jön azoknak, akik kérnek, hanem gyakran szabadon megelőzi a kívánságokat.

Benned van az irgalom, Benned a könyörület, Benned a nagylelkűség, Benned egyesül mindaz, ami jó a teremtményben.”

Jobban imádkozom Máriához a viláért, a *bűnösökért*, akiknek megtérésre van szükségük, *minden kísértésben levő lélekért*, *minden buzgólkodó apostolért*, hogy könyörgésem erőfeszítésüknek segítséget hozzon. Kérni fogom Máriát, hogy ahol nyomor van, szüntesse azt

meg, ahol sebek tátonganak, gyógyítson.

Régi festmény a következőt ábrázolja: Isten kész villámmal sujtani a világot, de Mária széttárja karjait és irántunk való szeretetének és istenanyai méltóságának minden hatalmával közbenjár. És Isten lemond a fenyegető büntetésről. Az Üdvözítő Anyja eggyel többször megmentette a világot.

Járuljak hozzá imádságommal, hogy Mária közbenjáró és üdvözítő hatalma a maga teljességében kibontakozzék. *Hogy minden raboskodót mindenkorra megszabadítson.*

Szeptember 25.

Az Isten akarata.

Az emberiség kezdetben, Ádám és Éva személyében nem akarta magát alávetni Istennek. A teremtetett lény, azaz aki már meghatározásánál fogva *alantasabb*, nem akart az isteni Felség előtt meghajolni, és az ördögtől hajtva — „Olyanok lesztek, mint az Isten” — *egyenlő alapon* merészelt Istennel tárgyalni.

Hogy ezt az engedetlenséget helyre-

hozza, az Atyával egyenlő Ige el fog jönni a földre; *alantasabb* lesz és ezért hozzánk hasonló teremtetett emberi természetet fog felvenni, ezután az Atyával szemben való alantasabb állapotában — „Az Atya nagyobb nálamnál” — Urunk jóváteheti az engedetlenséget.

Mi teremtmények nem akarunk Istennek engedelmeskedni.

Ő, aki nincs kötelezve, hogy engedelmeskedjék, a földre jön egyenesen azért, hogy idejét engedelmességgel töltsse el. Krisztus sohasem cselekedte saját *akaratát*, fogja Szent Pál mondani. Valóban Ő nem ezért jött, akaratát csak egyet alkotott *Atyja akaratával*. Krisztus eljött közénk, hogy engedetlenségünk engeszteléséül minden pillanatban Atyja akaratát betöltse. Ez lesz az Ő eledele, életének lényege.

Ha tehát mint Jézus, minden pillanatban Isten akaratát teljesítem, „Krisztus” vagyok a legelérhetőbb fokig. Jézus nem cselekedne másképpen helyemen. Megvalósítom egész keresztény hivatásomat.

Mily egyszerű tehát a szentség: Krisztust élni, az Ő üdvözítői működését meghosszabbítani, amennyiben mindig

ugyanazt teszem, amit U tenne az én helyemben.

Szeptember 26.

„Parancsodra.”

Szent Mechtild „*A különös kegyelem könyve*” című munkájában leírja, hogy Urunk egyik napon ezt mondotta neki: „Ime a te lelked hatalma alá vetem Magamat, hogy parancsolj nekem, amit akarsz... *Parancsodra leszek.*”

Felséges szavak, de az első tekintetre érthetetlenek. Hogyan? Urunk *szolgálója szolgálatába szegődik?*

Na és! Nem mondtuk-e az imádságról szóló legutóbbi elmélkedésnél, hogy az igazi imádság erőszakot tesz az ég kapuin és Isten nem tagadja meg a meghallgatást? Mit kell csodálkozni ezután, ha Urunk egy szenthez így beszélt?

Egyébként Szent Mechtild nem az egyedüli, aki Krisztustól ilyen szavakat hallott. Jézus egyik nap Szent Gertrudhoz így szólt: „Add Nekem szívedet!” És miután a Szent örömmel nyújtotta neki szívét, az Udvözítő ezeket mondotta neki: „Ezentúl örömmel fogom szívedet

felhasználni. Csatorna lesz, amely szent Szívem csobogó forrásából az isteni vigasztalás áradatát fogja szétömlesztetni azokra, akik hittel és alázattal hozzád fordulnak." És Urunk ugyanezt a biztositékot többször megismételte. (*Az isteni szeretet hírnöke*. I. könyv. 17. fejj.)

Ezek a szerzetesnők szentségük által arra voltak minősítve, hogy ilyen előnyben részesüljenek. De minden arányt megtartva bármely szerzetesnő azon címen, hogy *Krisztus jegyese*, a Vőlegény kegyeinek letéteményese. Ha szent lennék, mily hatásosak lennének imáim a lelkek számára! „Kérjetelek és adatik nektek”, mondta Ő mindenkinek. *Mindenki* kaphat, tehát Isten, hogy úgy mondjuk, „parancsára” van mindenkinek.

A „mindenki” között buzgósággal és hűségemmel annyira Krisztushoz akarok kapcsolódni, hogy Ő nagyobb örömmel fog engem meghallgatni.

Legyen hitem az imádságban. Ne kétkedjem jó Mesterem Szívében és merjek mindent kérni Tőle.

Szeptember 27.

Jól rendezett szeretet.

Sokan buzgóságukban annyira belemerülnek más javának gondozásába, hogy néha *önmagukat nagyon elhanyagolják.*

A másokért való munka ürügye alatt az ember elfelejt magáért eléggé dolgozni.

Ne cseréljük fel a dolgok rendjét.

Mily esztelenség például az imádság ideje alatt előadásra készülni (csak feltétlenül szükséges esetet lehet kivenni) vagy másnak írni vagy olyan munkát végezni, amelyet a szeszély sugall.

Mennyi példája van ennek a gyászos *értékátcserélésnek.* Amikor az embernek magamagát kellett volna táplálnia, másokat kívánt táplálni. Az ok és kifogás az apostolkodás volt.

A rendkívüli körülményeket kivéve, amelyeknek megítélése az előjárókra tartozik, az ember saját lelkének érdekeit nem helyezheti *mások érdekei mögé,* sőt inkább mivel a felebarátot magamtól nem lehet elválasztani, az ő

jól felfogott érdeke miatt is először magamat kell megszentelnem.

A jól rendezett szeretet az embernél magánál *kezdődik*, de *magába zárja* a felebarátot és ez áll úgy a tevékeny, mint a szemlélődő emberre. Ha tehát a lelkek üdve egyike legnagyobb gondjaimnak, amelyet akár tevékeny apostolkodással, akár imádságos vagy áldozatos apostolkodással akarok munkálni, ne felejtsem el: ahhoz, hogy *cselekedjem*, elsősorban *lennem* kell. Abban a mértékben fogok jót cselekedni, amily mértékben eszköz leszek a jóra. A világ megjavításának kérdése mindenekelőtt az én megjavításomtól függ.

Bölcsen és Isten szerint rendezzem szeretetemet és apostolkodási képességeimet. *Én legyek* az első személy, akivel jót cselekszem.

Szeptember 28.

A belső Mester.

Dom Marmionnak három kitűnő tanácsa van. Ezeket írja:

„Kérdezze magától:

1. A nap folyamán gyakran *egyedül* van-e *Urunkkal*?

2. Igyekszik-e hűségesen minden kissé fontosabb *cselekedet előtt igen tiszta szándékot* formálni?

3. Állandóan első megmozdulásait követi, vagy megkezdí a belső önmegtagadás gyakorlatát, amennyiben *időről-időre megfékezi jellemének heves-ségét*, hogy Urunk legyen lelkének egyedüli Mestere?

Dom Marmion ezt világban élő leány-nak írta, mennyivel inkább alkalmazható ez reám szerzetesnőre.

Megvan-e az a szokásom, hogy *cselekedeteimet Istennek ajánlom*, a szerint, amint Ő azokat a nap folyamán kéri? Isten gondolata többé-kevésbé önkénytelenül támad-e a szívemben és figyelmes vagyok-e arra, hogy *összeszedettségben éljek*? Vajjon a szeszély irányítja-e cselekedeteimet vagy inkább az az egyetlen vágy, hogy minden pillanatban a legjobban megtegyem azt, amit Isten kíván?

Mindent egybevéve revideálnom kell összeszedett életem egész programját.

Ne búsuljak, *ha Istenre nem gondolok* annyira, amennyire szeretnék; Isten nem annyira a felejemet, mint inkább *akaratomat* kívánja. De törekedjem teljes

lemondásra, mindent csak Istenért tegyek. Ha Őt akarom mindenben dicsőíteni, egész tevékenységem imádkozik, ha mindjárt emlékezetem távol van. A szív ott van és ez a lényeges.

Szeptember 29.

Szeretet az én nevem.

Amikor Lucifer a vétkes angyalokat felsorakoztatja, Mihály „Ki olyan, mint Isten?” kiáltásra összegyűjti a hú angyalokat.

„Ki olyan, mint Isten?”

Mily felségesnek és mérhetetlenül hatalmasnak kell lennie az Isten szuverén nagyságának, mithogy előtte az égi seregek Sanctus, Sanctus, Sanctus zenéje hangzik mindörökké!

Egyesülök ezzel az énekkel. Oly nehéz nekem még távoli fogalmat is alkotni az Egek Urának végtelen hatalmaságáról. Kicsinységünk egyik hibája, hogy a nagyságokat nem tudjuk elképzelni. Ha nem is remélem, hogy Isten nagyságát valaha megértem, mégis ünneplem háromszoros Szenttel.

Ó Istenem, van egy út, amelyen meg-

közelíthető vagy. Felséged megráz és le-
sujt engem. Van azonban Benned va-
lami, ami elragadtat engem és ez szere-
teted, amelyet láthatóvá tettél, amikor
megengedted, hogy Fiad megtestesül-
jön.

Miért ne használjam fel azon szava-
kat, amelyeket hű szolgálódnak, Meg-
testesülésről nevezett Tiszteletreméltó
Mária orsolyita apácának mondottál. Ő
lesüllyedt előtted a tisztelet, meghódo-
lás és alázat érzelmeivel és Te nagy sze-
lidséggel így szóltál hozzá:

„Te engem nagy Istenednek, Meste-
rednek és Uradnak nevezel és jól mon-
dod, mert az vagyok. *De szeretet is va-
gyok. Szeretet az én nevem és azt aka-
rom, hogy e néven hívjál engem. Az*
emberek különböző neveket adnak ne-
kem, de nincs egy sem, amely jobban
tetszik nekem és *amely jobban kifejez-
né azt, ami vagyok, mint ez.*”

Szeptember 30.

Mindennapi kenyerünk.

Szalézi Szent Ferenc mondja: „Le-
gyen erős és általános elhatározásunk,

hogy egész szívünkkel és életünkkel Istennek akarunk szolgálni. Ezután ne törődjünk a holnappal. Gondoljunk csak arra, hogy a *mai* napot jól megtegyük, és amikor a holnapi nap elérkezik, az ismét mai napnak neveztetik és akkor is így cselekszünk. E tekintetben az isteni Gondviselésben való nagy bizalomra és beletörődésre van szükségünk. A mannából csak egy napra lehet készletet összegyűjteni és nem többre. Ne kétkedjünk, Isten holnap is fog hullatni, és holnapután és zarándoklásunk minden napján."

Nyugtalankodom és aggódom az események miatt, erényem miatt, apostolkodásom miatt és könnyen össze fogom téveszteni a gondoskodást a lázassággal. Bölcs előrelátásra szükség van, de békémet el nem veszíthetem.

Legyek mindenkor „nyugalomba öltözve”. Felebarátomnak a megbékélt személy benyomását nyujtsam, és különösen Istennek adjam a benne megnyugodott személy képét.

Az események? Isten az ő Uruk. Ő mindenható és egyébként tudom, hogy Ő jó. Semmi olyan nem érhet engem,

ami erőmet felülmúlja. Mindig meglesz a kegyelemem. Bízam benne. „Nem tudom, mi fog holnap érni, mondotta Lacordaire. Egyben azonban biztos vagyok. Mielőtt a nap felkel, a Gondviselés már felkelt.”

Erényem? Hűségesen dolgozzam meg erősítésén. Ami hibáimat illeti, kövessem Szent Jeromost, vagyis bízam őket Urunkra, és ne gondoljak többé rájuk. Csak általános emléket őrizzek meg belőlük, amely legyen ösztönző, de nem elkedvetlenítő. És törekedjem előrehaladni a szeretetben. A megbékélt szeretet egy aktusa többet ér ezer aggódó visszatérésnél.

Aposolkodásom? Lássam előre és szervezzem meg azt, amit előre láthatok vagy szervezhetek. A többit hagyjam az Úrra. Nem keresem-e inkább magamat, mint Őt, amikor nyugtalankodom?

Béke hát. Minden napnak elég a maga baja. Add meg nekünk mindennap a *mindennapi kenyerünket*.

OKTÓBER HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

Október 1.

Imádság és missziók.

Az ember csodálkozhatott, hogy XI. Pius pápa a távoli *missziók pártfogójává egy szemlélődőt* tett. Ha Xavéri Szent Ferencet tette volna, az ember megértené, de Szent Terézkét?! A kármeliták nem tartják programjukban a misszionáriusok képzését, a távoli pogányok megtérítését!

Erre így lehet válaszolni: *Különféle módon lehet a hitetlenek üdvén munkálkodni. Az egyik a távoli népek tevékeny térítése, amellyel együtt jár a nyelv megtanulása, az odautazás, a benszülöttekkel való élet és igehirdetés. Van egy másik módja is a térítésnek: a missziókért való imádság és áldozat,*

amely ugyancsak megváltói eredményeket hoz.

Az ember azt szeretné mondani, hogy a tevékeny működés megváltói eredménye *gazdagabb*, pedig abban a tekintetben, hogy a külső buzgóság mindig *határolt*, hogy idő és tér között mozog, nem lehet mondani; viszont az imádsággal és áldozattal való apostolkodás *határtalan* és megkötetlen. A missziós apostol tudja ezt. Szavánál és tevékenységénél sokkal inkább térít életszentsége, állandó áldozata, amelyet hívása megkíván.

Ha Isten a távoli *misszióknak szentelt* szerzetbe hívott, mérhetetlen örömöm legyen, hogy a kereszténység előretolt állásaiban lehetek. Ha olyan szerzetbe hívott, amely *nem* foglalkozik egyenesen a missziókkal, sem külső apostolkodással, mondjam magamnak, hogy imádságom és nagylelkűségem felajánlásával a legtávolabbi vidékek üdvének segítségére mehetnek.

Minden körülmények között legyek nagyvonalú *apostoli lélek*. Add meg Istenem, a világ üdvének hatalmas gon-

dolatát. *Adveniat regnum tuum.* Jöjjön
el a te országod!

Október 2.

A gyermekekhez hasonlítanl.

1. *Szeressem őket*, mint Urunk, nem csinos arcuk üdeségeért vagy szüleik gazdagságaért, hanem *ártatlanságukért*. A *Szentlélek* lelkükben van; és nem zavarta meg őket semmiben a véték. Minthogy az egészen kis gyermek értelmének használatával még nem él, nem vétkezhet (és ugyanúgy nem szerezhethet érdemet).

Szeretnem kell őket, mert ők jelentik *a jövőt*. Ők még nem azok, amik lesznek, és amik lesznek, az talán bizonyos tekintetben tőlem is függ.

2. *Kövessém őket*. „Mert ilyeneké a mennyeknek országa”, mondotta Urunk. (Mt. 19, 14.) Egyik napon a jó Mester egy kis gyermeket az apostolok közé állított és mondotta nekik: „Ha nem lesztek, mint a kisdedek, nem mentek be a mennyeknek országába.” (Mt. 18, 3.)

Vajjon elfelejtette-e Urunk, hogy a

gyermekeknek is megvannak a maguk hibái. Elevenek, képtelenek egy helyben maradni, hangosak, figyelmetlenek, alkalomadtán duzzogók vagy erőszakosak. A jó Mester nem felejtette el, és szeretete, ha gyermeksereg követte őt, ami nem tetszett az apostoloknak, akik hiába igyekeztek őket csendben tartani.

Urunk a gyermekben kiváltképen az *egyenességet* és a *ragaszkodó képességet* akarta kihangsúlyozni. A gyermek *egyszerű*, vagy ahogy mondják, természetes, nincs nála semmi komplikáció, *egyenesen* megy előre, még nem tanulta meg a ravaszságot, a képmutatást. Azután a gyermek *készséggel ragaszkodó*. Aki jót tesz vele, barátja. Odaadja szívét fenntartás nélkül és azzal az önkéntességgel, ami egyik legbájosabb tulajdonsága.

„Ó Jézus, ki azt kéred tőlünk, hogy a gyermekekhez hasonlók legyünk, add meg nekem az *ő szeretetkészségüket* és *egyenes egyszerűségüket*. És ha az a hivatásom, hogy közeledjem hozzájuk, add, hogy azt adjam nekik, ami nekik nincs, és a velük való kapcsolat-

tal megszerezsem azt, amit ők nekem adhatnak."

Október 3.

„Mindent választottam.”

Lisieuxi Szent Teréz ezt a programmot nem oktalan ambícióból választotta, hanem túláradó buzgalomból és olyan szeretetből, amely semmit sem akar kizárni. Felajánlotta magát mindenfajta *munkának*, mindenfajta *apostolkodásnak*, mindenfajta *vértanúságnak*. Nem óhajtott mást, mint hogy tökéletes szeretetének a *lehető legszélesebb szárnyakat* adjon.

Azonban ne tévesszük össze az *igazi lelkesültséget a szertelen buzgalommal*.

Hogy itt világosan lássunk, tudjunk különbséget tenni a vágy és a megvalósítás rendje között, a *szándék és a kivitel terve között*.

Felajánlhatom magamat vággyal és szándékkal — amelyeket őszintéknek tételezünk fel — a legnagyobb és legmélyebb szeretetre. Mihelyt a megvalósítás területére léptem, a szeretet nem elég többé, a lelkesültség nem lehet az

egyetlen vezető, közbe kell léptetni az okosságot, nem az emberi okosságot, amelynek az indítóokai nem elég nemesek, hanem *a természetfeletti okosságot*, amely a buzgalmat és a lelkesültséget csakis isteni indítóokokból korlátozza.

Ha lendületemet mérséklek, azt Isten akaratából és nem titkos lanyhaságból teszem, azért, hogy később jobban szolgáljak és nagyobb szívvel végezzem feladatomat, és nem azért, mert a szeszély ezt kívánja. Kívánjak mindent megtenni a lehető legjobban, de tudjam, hogy adott esetben és a valóságban csak azt valósíthatom meg és kell megvalósítanom, ami nem haladja túl erőimet. Egyébként az lesz a legnagyobb önmegtagadás, ha nemes lélek vagyok, hogy így gyakran határt kell magamnak szabnom. Ajánljam Istennek mindazt, amit nem tudok megtenni, mindazt, *amit meg szeretnék tenni.*

Október 4.

Legyek vidám.

Asszisi Szent Ferenc ezt a tanácsot adta: „Légy vidám másokkal, gondolj

arra, hogy a vidámsággal és derűtséggel vonzod őket Istenhez.”

A vidámság az apostoli *hódítás* eszköze.

Szent Ferenc itt a lélek számára is mérhetetlen előnyöket biztosító öröm egyik nagy és értékes hatását a *lelkeknek* az isteni igazság számára való *megnyerésében* látja.

Egy fiatal teológus, aki lelkiismeretes hallgató és másokat magával ragadó egyéniség volt, tanulmányainak befejezése és felszentelése után elhagyta a szemináriumot. Távozása előtt a rektor magához hívatta és ezeket mondotta neki: „Hálát kell mondanom önnek, mivel a szabad időben és a pihenés napjaiban kiáradó vidámságával hathatósan hozzájárult ahhoz, hogy több teológus hivatásában hűségesen megmaradt.” Mily szép jutalom! És mily gyümölcsöző apostolkodás!

Ha igaz az, hogy a szomorú fűzfa nem terem gyümölcsöt, akkor annak ellenkezőjét is mondhatjuk: *a sugárzó vidámság csodálatos gyümölcsöket terem a zárdában.* Nemcsak megóvjá a hivatásokat, hanem mekkora lendületet és

ösztönzést ad azoknak, akik fizikailag vagy erkölcsileg szenvednek. Don Bosco Szent János mondotta, hogy ördög volt a testében. Szerencsés természetűek azok, akik hozzá hasonlítanak. Ha természetemnél fogva nem birtoklom a vidámság ajándékát, szerezzem meg a magam elfelejtése és a másokra való gondolás által.

Október 5.

Az Isteni Öröm.

Mivel sokat beszélnek nekem a keresetről, néha majdnem elfelejtek az Isten szolgálatában való örömré gondolni.

Ez a szolgálat kétségtelenül nehéz, különösen bizonyos időben.

De még inkább, és végtelenszer inkább mily édes! Mennyire énekelhetem: „Az Úr igája édes és jó” és „mily öröm együtt lakni az Úr házában!”

Mert igazán, ha számításba is vesszük az elmélkedésnél nem egyszer előforduló szárazságot és nehézséget, a mellett mekkora nagy isteni öröm azt

tudni, hogy a Magasságbelinek békéjében vagyunk. Még ha figyelembe vesszük a *közös élett*el járó áldozatokat, mily ragyogó belső boldogság a szép és nagy lelkekkel gondolat-, imádság-, áldozat- és munkaösszhangban élni! Ezeknek a szép és nagy lelkeknek is vannak hibáik, de mik ezek? Nekem nincsenek? Ezek nem akadályozzák meg a mélységből előtörő egyöntetű éneket: *Ecce quam bonum*. „Mily jó testvéri egységben a Családatya asztalánál élni.”

Van kereszt. Úgy van. De *kiváltképen öröm* és boldogság, amely felülmúl minden boldogságot, az Isten gyermekeinek háromszorosan szent békéje.

Ó Jézus, adj nekem szétáradó, örvendező kereszténységet, vidám kereszténységet, amely irtózik az erény sötét formáitól, ami persze nem jelent önmegtagadás nélküli kereszténységet. De nem ajánlottad-e Te magad, hogy legyünk annál inkább örvendezők és szétáradók, minél inkább lemondunk?

Gyakran akarok sugalmazást meríteni a 22. zsoltár reménykedő szavaiból:

„Az Úr az én pásztorom, és semmi híjával nem leszek; a legelés helyére fektetett engem, a megújulás vize mellett nevelt engem; lelkemet megtérítette, az igazság ösvényén hordozott engem az ő nevéért. Mert ha a halál árnyéka közepett járok is, nem félek rosszaktól: mivel te velem vagy. A te vessződ és botok, azok vigasztaltak engem.

Asztalt készítettél előttem azok ellen, kik engem szorongatnak. Megkentéd olajjal fejemet; és az én kedvet adó poharam mily jeles!

És a te irgalmasságod követ engem életem teljes napjaiban, hogy az Úr házában lakjam hosszú ideig.”

Október 6.

A magány magvetője.

Ma Szent Brúnó, a karthauziak alapítójának ünnepe.

Claudél, a nagy francia költő magának kívánja ezt: „Legyek a magány magvetője!”

Kívánja, hogy könyvének olvasása a közönséget összeszedettségre, belső csendre, elmélkedésre vonja.

Ha ez egy világi ember kívánsága,

mi lehet az én vágyam? Nem kell-e nekem is azt kívánni, hogy jelenlétem és szavaim akaratlanul is mélyebb összeszedettségre és az Istenbe *mélyebben belemerült* életre vezesse azokat, akik körülvesznek engem?

A zárdákban különbözőfajta személyek vannak. Egyesek *nemigen adják Istent* maguk körül. Nem azért, mert nem jó és viszonylagosan nem hű szerzetesnők, hanem mert nincs bennük az a bizonyos valami, amely Istent kinyilvánítja és amely kitartóan elmélkedő életről és feltétlen lemondásról tanúskodik.

Ezzel ellentétben néha találkozunk olyan lelkekkel, — adja Isten, hogy gyakran legyen — akik annyira belemerültek az állandó összeszedettségbe, és annyira hordozzák a láthatatlan (és mégis látható) dicssugarat, hogy néma meghívót *szórnak szét maguk körül*, hogy hozzájuk hasonlítsanak, és ne legyenek többé földi lelkek, hanem olyan lelkek, akiknek társalgása az égen van. *Conversatio in coelis est.*

Természetesen semmit sem cselekedjem azért, hogy példát mutassak, vagy hogy azt környezetemre mesterségesen

rákényszerítsem. Egyébként ezt hamar észreveszik. De nagylelkű igyekezettel legyek mindinkább olyan szerzetesnő, amilyennek lennem kell. A nélkül, hogy keresném, Istent fogom adni. Tápláljam lámpámat, Isten meg fogja gyújtani, hogy világítson.

Október 7.

A rózsafűzér.

Hitünknek mily gyönyörű összetétele a rózsafűzér.

Máriával egészen közel vagyok Jézushoz, tehát a kereszténység szívénél, és amint a szemek peregnek és a titkok elvonulnak, az evangélium nagy jelenetei előtűnnek.

Az örvendetes titokban a fogantatott Udvözítő jelenlétével megszenteli a lelkeket, megszületik, a templomban felajánlják és tizenkét éves korában megtalálják.

A fájdalmas titokban az egész megváltás megjelenik: a vérizzadás, az osztorozás, a töviskoronázás és Jézus keresztje.

A dicsőséges titokban az Udvözítő feltámadása, Krisztus istenségének nagy bizonyítéka és a horizonton az égi reménység sugárzik. És Mária megjelenik a Szentlélek tüzeiben, királynői felségében és ragyogásában. Mária, a dicsőség tündöklő királynéja.

„Ó áldott Anya, amikor rózsafüzéremet mondom, jobban részt akarok venni azokban a titkokban, amelyeket minden tized ünnepel. Ha úgy átélném, ahogy te átélted őket! Add nekem hitedet és szeretetedet! Tágítsd ki lelkemet a te lelked méretei szerint! Minden Udvözlégynél, amelyet ajkam kiejt, szívem csatlakozzék szívedhez: Mária, ó Mária, üdvözöllek, áldalak, szeretlek... Ave... Maria.”

Az olvasó imádkozásából a következő tényt vonom le: amint az Ave elmondása és a szemek pergése között nincs szakadás, szétválasztás, úgy az egymásután lepergő napok és a beljük folyó imádság között se legyen szakadás. *Ne legyen két darabba osztott élet, a különfeleség csak az egyesülés erejében legyen, a szerint, amint az ember külső*

elfoglaltságban van vagy áhítatgyakorlatot végez.

Október 8.

Harc a szokások ellen.

Vajjon Nagy Szent Teréz humorosan beszélt-e vagy komolyan, amikor leányainak ezeket mondotta:

„Ó leányaim, én jól tudom, hogy vétek nélkül nem élhetünk, de legalább *ne kövessétek el mindig ugyanazokat a vétkeket*, nehogy azok még jobban meggyökerezzenek...”

Ezek az egyszerű sorok hármas tanítást adnak.

Az első tanítás, amelyet Szent Teréz gyakran hangoztatott, az, hogy *az élet váratlan ütésekkel és kísértésekkel jár*, és legalább is különleges kegyelem nélkül (amelyet Mária kapott) az ember hosszabb ideig nem maradhat meg a nélkül, hogy Isten szolgálatában bizonyos hibát el ne kövessen. „Elkerülhetetlen, mondta a Szent, hogy itt a földön hibákat el ne kövessünk, mi mindenek után nők vagyunk. Mi nem állíthatjuk

azt, hogy angyalok vagyunk, minthogy nem az ő természetüket bírjuk." Értelmes megállapítások, amelyekről egyes kissé elméleti lelkek haszonnal elmélkedhetnek.

De ha Szent Teréz ezt a tényt, mint sajnos, kikerülhetetlent elfogadja, egyszerűsre *feltételezi, hogy az ember küzd és igyekszik diadalmaskodni.* A mindig ugyanazon pontokban bekövetkezett veszteség azzal a ténnyel magyarázható, hogy a természet ugyanaz marad, és ezen természet gyümölcsei csak egyformák lehetnek. De ott a másik tény, amely szerint ha lanyhán harcolunk, számtalanszor veszítünk ugyanazokon a pontokon. A több bátorság arra kényszerítené az ellenséget, hogy támadási helyeit változtassa.

A mindig ugyanazon hibák elkövetésének nagy eredménye, hogy *szokások képződnek.* Egy elkövetett hiba könnyebbé teszi ugyanazon hiba ismételt elkövetését. Figyelmesen öröködjem magam felett. Semmiféle hanyagságnak ne engedjek és kiváltképen vigyázzak azokra a hibákra, amelyek uralkodó fő-

hibámtól függnnek, és ezáltal gyakrabban fel-feltűnnnek.

Október 9.

Hol vagy?

„*Hol vagy, ha nálad, lelked bensejében nem vagy jelen?*” A Krisztus követése könyve teszi fel ezt a kérdést. (II. k. 5. f.)

Olyan kevésre becsülöm magamat, hogy akkor vagyok legboldogabb, amikor magamon kívül vagyok. Ha még *bensőmben nem lakna valaki...* és valaki, akinek nagy értéke van.

Oly érdekes mindaz, ami nem belső otthonom, ahol Isten lakik, hogy a fölséges Vendégnél *előbbre helyezem?*

Mily különös értékelés *az értékeknek ez a felcserélése*: aminek nincs értéke, annak nagy árat adok, ami a legfőbb jó, annak semmi értéket nem adok.

A régi atyák nem szűnnek meg hangoztatni ilyen irányú tanácsokat.

„Ha a belső életre vágyakozol, tanulj meg *elszakadni* azon dolgoktól, amelyek nem számítanak.”

„A belső lélek a csendben és a lélek nyugalmában halad előre.”

„Annál inkább haladsz az *isteni bensőségben* előre, minél kevésbbé keresed a külsővel való bensőséget és a világ zaját.”

„Zárd be ajtódat — sokkal inkább lelked, mint cellád ajtaját — bensődben, légy Annak a társa, aki nem hagy el téged, és akit te talán egyedül hagysz.”

„Redde te tibi, add vissza magadat magadnak”, mondja még a Krisztus követése.

Mihelyt külső dolgaid megszűnnek, menj be. Kövesd a papot: amikor a kelyhet nyitva kell hagynia, nyitva hagyja, mihelyt nincs ok arra, hogy nyitva hagyja, lefedi a pallával.

Október 10.

Apró hlúságok.

Belecsúszhatnak az öltözködésbe. A nő, még ha *apáca is*, sohasem marad érzéketlen a ráncok szabályossága, a ruha szabása, a fejkötő behajtása iránt.

A *külső megjelenés* legyen rendes és

tökéletes, de semmi túlhajtott gond a lényegtelen, apró dolgok iránt.

Ha a világban annyi asszony és leány *neveltségesnek* mutatja magát, mert folyton a tüköröt nézi, én, szerzetesnő ne essem ugyanilyen fajta hibába, és ne használjam fel az üvegtáblát vagy a bútor fényezett felületét arra, hogy lopva megtekintsem magamat.

Mondják, hogy florenci boldog Villana *szerette magát nézegetni*. Egyik nap Isten megengedte, hogy a tükörben arca felett fintorgató arcú ördög jelent meg. A Boldog megértette a jelenést, és többé nem nézegette magát.

Borgiai Ferenc, spanyol főnemet a halál munkája, amelyet az egykor csodaszép Izabella spanyol királyné kóporsójában végzett, annyira megrendítette, hogy lemondott a világról, és azontúl a Jézustársaságában csak annak szentelte magát, ami nem hervad és nem pusztul el.

Egykor bizonyos szerzetesek cellájában *halálfej* volt. Nem tűrtek más tüköröt. Amikor a Jézus haldokló Szívének szerzetesnői rendjük egyik alapítójától, Lyonnard atyától fényképet kértek, a

szerzetes egyszerűen egy négyszögletű papirost küldött, amelyre ezt írta: *Semmi, bűn, nemsokára hullá.*

Október 11.

Mária anyasága.

Külön ünnepet tartunk az istenanyaság hasonlíthatatlan kiváltságának megülésére.

Az evangélium ugyanaz, mint ami a Szentcsalád ünnepén van. Ez természetes, az *anya* maga az egész család.

A valóságban Mária anyasága ugyanakkor *kettős és egyes.*

Kettős, amennyiben Mária az egész Krisztusnak anyja, nemcsak a kis Jézusé, hanem a teljes, nagy Jézus Krisztusé, a Főé és a tagoké. Ő az Udvözítő anyja test szerint és a mi Anyánk a kegyelem szerint. És minthogy a Fő és a tagok, vagyis Urunk és mi csak egy és teljes Krisztust alkotunk, — Szent Ágoston szerint „*Krisztus teljes testét*” — Máriának kettős anyasága egyszermind egyes. Ő az egész Krisztus anyja.

Mária, kinek kétféle gyermekei van-

nak, az elsősülött, Jézus a test szerint és mi másodszülöttek a kegyelem szerint, elfogadta, hogy elsősülöttét miérettünk, a másodszülöttek üdvösségéért feláldozza. Az volt az ő nagy hivatása, hogy Jézust a nagy áldozatra előkészítse, és a keresztt oltáránál üdvünkért a mennyei Atyának felajánlja, amint ezt már az angyali üdvözlétnél és egész életén át cselekedte, amikor ki-mondotta és megerősítette az „Ime, az Úr szolgálóleánya” szavakat.

A mai nap liturgiája főképen Mária emberi anyaságáról és Jézussal, a mi elsősülött Testvérünkkel való szerepéről beszél. „Ime, egy Szűz Fiat fog szülni, és Emmanuelnek hivatik.” Én azonban ezt befejezem gondolatomban, és mivel magamat nem választom el Krisztustól, megértem, hogy Mária az én Anyám is, mert Ő az egész Krisztus Anyja.

„Ó, a szép szeretet és a szent reménység Anyja, akiben az erő és igazság minden kegyelme és az erény ígérete lakozik, hozzád jövök. Légy nagyon Anyám, mert vágyam ellenére oly kevéssé vagyok a te gyermeked.”

Az önvizsgálat.

Nem is oly rég nagyban hangoztatták a következő silány szólamot: „Az egészséges ember nem tudja, van-e mája” és megkockáztattak vele hasonló kifejezést: „Az egészséges ember nem tudja, van-e lelke”, másképen mondva: nem tudja, *mire való magát megvizsgálnia?* Éljetek és járjatok egyenesen magatok előtt; ne kérdezzétek magatokat éltetek felől, legyen jóakaratok, és bízzatok a jó természetben. Ha valami dolog közbejön, lelkiismereteteknek mindig lesz ideje arra, hogy felriasszon titeket. Addig is, hagyjátok aludni, *ne tegyetek fel magatoknak kérdéseket!*

Minden lelki vezérrel ezt kell választolni: az *önvizsgálat* hasznos, legalább is a lelkek általános többségében, a lelki felemelkedés első két fokozatában, a megtisztulás (via purgativa) és a megvilágosodás (via illuminativa) útján. Azonban, ha a *lelkiismeretvizsgálás* gyakorlatát ajánlani kell, az ugyanaz-

zal való visszaélést káros és elítélendő dolognak kell minősíteni.

A lelkiismeretnek azáltal való gyöt-rése, hogy a lélek mélyét *folytonosan csak kotorjuk*, nemcsak elvesztett fárad-ság, hanem *ártalmas gyakorlat*.

Ellenben, ha komolyan és *őszintén megkérdézzük* és megvizsgáljuk *magunkat*, hogy tudjuk, merre vagyunk, és hogy felfedezzük nem csupán a hibákat, hanem a mulasztásokat is, sem fárasztó, sem haszontalan gyakorlatot nem vég-zünk. *Nem fárasztó*, mert csak néhány percet vesz igénybe. *Nem haszontalan*, mert talán nagylelkű elhatározásoknak lesz a kiindulása. Unmagának nem ismerése néha előny, de önmagának ismerése mindenkor előny. A lelki-ismeretvizsgálást lehet *rosszul gyakorolni*. Nem lehet *rosszul használni* a legjobb fegyvereket? Tanuljam meg *jól gyakorolni*, azaz világosan, józanul, de-rűsen — és erősen.

Titoktartás.

A titoktartás *nehéz mindenkinek, különösen a nőnek.*

Ha a körülmények fednek fel egy titkot, az *természetes* titok, és azt meg kell őrizni magam számára.

Ha valaki elmondja nekem titkát, és megkér, amennyiben joga van, hogy arról ne beszéljek, az *rábízott* titok. Elvem az legyen, hogy ha nem vagyok arra hivatva, hogy más bizalmas közléseit elfogadjam, ne fogadjam el, vagy ha mindenképen azt akarja, hogy elfogadjam, ne kötelezzem magam ígérettel arra, hogy arról senkinek sem fogok szólni. Bizonyos esetekben az előljáróknak joguk van arra, hogy értesítést kapjanak, és nem köthetem meg magamat akkor, amikor nekik tudniuk kell.

A titoktartás ígérettel is reám nehezedhetik, ha a titok megőrzésére ígéretet is tettem. Kérik, hogy ne beszéljek arról és én megígérem. Ez a *megígért* titoktartás.

A titoktartás megszegésének súlyos-

sága minden esetben *arányban áll az okozott kárral.*

Sohasem lehet titkos dolgot felfedni? De igen. A titoktartást igazoló okokat bizonyos esetekben más súlyosabb okok is feldönthetik, amelyek a kinyilvánítást kérik. *Okosan el kell dönten*i a kockán forgó érdekek értékét.

Általában, ha ki akarom érdemelni és meg akarom tartani a bizalmat, sohase mondjak ki titkokat, amelyeknek őrzője vagyok. Egyes személyek kitűnően értenek ahhoz, hogyan lehet valamit más-tól kicsikarni, amit az nem akar megmondani. Színlelik, mintha tudnák azt, amit meg akarnak tudni, és az ember hálójukba kerül és elárulja magát. Még a leginkább titoktartó emberek is azzal vádolják magukat, hogy sokat beszéltek. Kevesen bánták meg azt, hogy *hallgatni* tudtak.

Október 14.

Túlságos érzelmeskedés.

Szent Teréz igen szigorúan elítéli a nővérek között vagy a nővérek és az

előljáró között azt a túlzott női kíváncsiságot, hogy szeressenek és szerettesse-
nek.

„Ez lassan-lassan gyengíti az akaratot — mondja — és megakadályozza, hogy az ember egészen Isten szeretetének adja magát... Sőt oly ritkán történik meg, hogy a partikuláris nagy barátságoknak célja egymásnak Isten szeretetében való támogatása lenne, hogy azt hiszem, az ördög szüli azokat. Nagy vakság van abban a kíváncsiságban, hogy az ember szerettesék.”

A Szent, ki ismerte a női szívet, teljesen eltanácsolja az apácák között a kedveskedő szavakat, amelyek olyanok, mint a cirógatások. „Tudom, — mondja — hogy ez a nők között igen megszokott beszédmód, de én nem tűrhetem, hogy akármilyen nők legyetek; kívánom, hogy olyan erősek legyetek, mint a legerősebb férfiak.”

Az egyik perjelnőnek, aki nagyon kereste, hogy szeressék, ezeket mondotta: „Az igazi kármelita (és minden szerzetesi) szellemtől nagyon idegen dolog bármilyen ragaszkodás, ha az mindjárt a perjelnő felé irányul. Isten

szabad és egyedül hozzá fűzött jegyese-
ket akar... Férfiasan cselekedjen, és
nem úgy, mint az asszonykák."

„Megígérem neked, Uram, hogy ha
valami vonzódásom lesz *a barátság*
édességeinek túlzott keresése iránt, ör-
ködni fogok szívem felett, és nem adom
a teremtményeknek. Te vagy egyedül
az én egész szerelmem. A többi csak
olyan mértékben számít, amilyenben
elősegíti *szívemnek hozzád való köze-*
ledését. Ha te és én közém legcseké-
lyebb megokolatlan vagy túlzott emberi
érzelem fészkei be magát, segíts, hogy
véget vessek neki, és könnyítsd meg a
szükséges csonkításokat és javításokat."

Október 15.

Alázatosság a papíron.

Nagy Szent Teréz levelezéséből való
ez a kedves kitétel: „Mondja meg, ké-
rem, Szent Jeromosról nevezett nővér-
nek, aki levelét Muladar (*szemét*) név-
vel írja alá, hogy egész szívemmel ké-
rem az Istent, hogy alázatossága ne
legyen *csak a szavakban*."

Nem vagyok-e én is egy kissé olyan, mint ez a nővér? Igen, szép érzelmeim vannak, de csak papíron. Ah, ha felfedeznék lelki jegyzeteimet, mennyi épületes beszédet találnának bennük! Nagyszerű feltételek egész sorozata, csodálatos erények utáni vágyak, megindító ömlengések...

Igen. De *mindezen szavak mögött* micsoda erény létezik? Nagyon kifejező ez az aláírás: *Muladar*. Ezután meg el kell tudni fogadni a legszerényebb kis csípést, és nem szabad azt hinni, hogy minden elveszett, amikor az ember jelentéktelen megaláztatásban részesült.

Istenem, te tudod, mi vagyok, és nem érek semmit. A jó kármelita nővér magát szeméthez hasonlította. Szent Ignác Lelkigyakorlataiban egészen szomszédos összehasonlítást ajánl a lelkigyakorlatot végzőnek. Hasonlítsa magát a kelevényhez és rothadáshoz. Nem igaz-e az, hogy ha nem is követtem el nagyon vaskos hibákat, de nincs is valami igen szép ebben az én természetemben, és bizonyos napokon megrémülök mindattól a lehetőségtől, ami az örvény szélén

alattomosan rejtőzködő baj részéről érhet.

Ismerjem meg magamat olyannak, amilyen vagyok, hogy a magam értéke szerint becsüljem magamat, és hogy Istennek megköszönjem azt a szerény valamit, amivé lettem, aki semmi voltam. *De stercore erigens pauperem.* „A szemétből felmagasztalván a szegényt.” (112. zs. 7.)

Október 16.

Az elmélkedés.

Lavallière Éva francia színésznő megtérése után elhatározta, hogy minden délután egy órát (négytől ötig) az elmélkedésnek szentel.

„Az elmélkedés az én palotám, mondotta. Nem fontos, hogy megtalálom-e benne azt, akit szeretek és keresek. Hűségesen eljövök a randevúra, és tudom, hogy ha Kedvesem elrejtőzködik, azt azért cselekszi, hogy engem megpróbáljon, hogy jobban keressem és kívánjam Őt. Néha sokáig egyedül maradok a sötétségben, de velem van min-

díg szívem mélyén a hit, remény és szeretet *kis mécse*.”

Én is ugyanezt a tanítást kaptam. Az én hűségem is ilyen nagylelkű?

Igen. Amikor lelkem *kis várkastélyába* belépek (amelyről Nagy Szent Teréz ezt mondotta: „ez a nagyszerű várkastély méltó bennlakó nagy uralkodójához”), nem találom meg mindig azt, akit keresek. Bizonnyal *tudom, hogy Ő itt van*, de számomra ez olyan, mintha nem lenne itt. *Semmi élvezet, semmi vigasztalás, teljes szárazság, folytonos várakozás, amelyet nem tölt be semmi.*

Legyen gondom arra, hogy a hit, remény és szeretet *kis mécse* soha ki ne aludjék. Nem érzek semmit, de *Ő itt van*. Hiszem. Nem hagyja magát érinteni, de *itt van*. Bízom benne. *Ő* nem mondja nekem, hogy szeret, és úgy tesz, mintha nem ismerne, de ismerem *Őt és szeretem*, és hiába rejtőzködik el, csak annál jobban szeretem, és erősítem vágyamat és növelem égi szomjamat.

„*Ó Istenem, már az boldogságom, ha utánad vágyódní hagysz. Beleegyezem, hogy nem találalak meg, de engedd, hogy keresselek téged, és amily mérték-*

ben húzódik keresésem, oly mértékben
növeld szeretetemet. Egy napon meg
foglak találni mindörökre. És innét
odaig elég, ha *feléd törekszem*. Fogadd
előre kinyújtott két karomat, nem ké-
rem tőled, hogy engedd magad átölelni,
nem érdemlem azt meg, de *ne csüggedsz*
el merészségemet és szegény állhatatos-
ságomat... Amit Te akarsz, ó Jézus,
amennyire Te akarod, és semmit, amit
nem akarsz. Ez mindenkorra elég ne-
kem. Mindent Terád hagyok.

Október 17.

Megszentelődés kereszt nélkül.

Megvalósíthatatlan ábránd, hogy ma-
gamat kereszt nélkül megszenteljem.

Alacoque Szent Margit elmondja, hogy
szerzetesi élete elején végiglapozta a
szentek életét, hogy olyan lelket talál-
jon, aki Istent nagyon dicsőítette, a nél-
kül, hogy áldozatot kellett volna elvál-
lalni. Nem talált olyant.

Az áldozat nem szeretet, de szükségli
a szeretetet és bizonyítja azt. Isten egyes
lelkektől nagyobb mértéket kíván.

„A szenvedés a szerzetbe lépésemtől kezdve felém nyújtotta karját, írja Szent Terézke önéletrajzában, és szeretettel átöleltem. Azt jöttem cselekedni a Kármelben, amelyet a fogadalmat megelőző ünnepélyes vizsgálatnál kijelentettem: *Azért jöttem, hogy lelkeket mentsek és különösen azért, hogy a papokért imádkozzam.* Ha az ember célját el akarja érni, használni kell az eszközöket, és midőn Jézus értésemre adta, hogy a kereszttel ad nekem lelkeket, annál inkább növekedett vonzalmam a szenvedés iránt.”

Számomra nem az a fontos, hogy Szent Teréz áldozatmértékére törekedjem, hanem hogy az *Istentől* nekem előírt áldozatmértéket elfogadjam.

És azután hagyjam az áldozat szót, helyettesítsem a *szeretet* szóval. Töreksem-e szilárd erényre, termékeny apostolkodásra? Igen vagy nem? Igen. Akkor hát öleljem át keresztemet szeretettel és előre!

„Keresztrefeszített Jézusom, Te tudod, mennyire félek az áldozattól. Szeretni akarnám azt, szeretni nem azért, mert magában véve jó dolog, hanem mert a

szeretet egyik bizonyítéka. Ámde az áldozat megfélemlít. Könyörülj rajtam! Adj bátorságot! Szent Margit, taníts meg engem a kereszti szeretetére!”

Október 18.

A szerzetesi élet érdeme.

Miért oly mérhetetlen nagy érdemű cselekedet *a szerzetesi fogadalommal* Istennek való szentelés? Kiváló doktorok és teológusok (például Suarez) ezt a lelki hatás és az ideiglenes büntetés elengedése tekintetében *a keresztség vagy a vértanúság vonalába helyezik.*

A nagy érdem *az istenszeretet tökéletességéből* jön, amelyet ez a felszentelés tanúsít, és a tökéletesség az áldozatok nagyságával mérhető, amelyre a szeretet a lelket képessé tette.

Kiváltképen a legnagyobb szeretet jele az a felajánlás, amellyel Jézus Krisztus iránt való buzgóságból mindazt odaadjuk, ami a legkedvesebb.

Márpedig *a szegénységi fogadalommal* feláldozzuk az anyagi javakat, és a belőlük folyó örömöket.

A tisztasági fogadalommal feláldozzuk a test gyönyöreit és a családi élet örömeit.

Az engedelmességi fogadalommal feláldozzuk a függetlenséget és a külső szabadságot.

Egyébként jegyezzük meg, hogy nincs itt szó átmeneti cselekményről, hanem *végleges* felajánlásról, nem csupán a gyümölcsöt ajánljuk fel, hanem magát a *fát* is.

És valahányszor megújítjuk fogadalmainkat, akár külön, akár hivatalosan, ugyanazt a szeretetet öntjük a felajánlásba, mint ami az elsónél volt és az előbb említett *ugyanazon kiváltságok* ismét megújulnak. Még ennél is több. Nem lehet-e feltételezni, hogy minél állhatatosabbak vagyunk az ajándékozásban, annál inkább kell a szeretet erősségének növekednie?

„Istenem, tedd, hogy ne múljon el egy nap, amelyen meg nem újítom kötelezettségeimet. Tekintsd szívem minden dobogását úgy, mint hármaskor fogadalmam folytonos megújítását.”

Viseljem el magamat.

Másokat el kell viselni. Ez még nem oly nehéz. Van ennél nehezebb is: *viseljem el magamat.*

A szerzetesi élet elején azt hisszük, hogy mindent meghódíthatunk, mindent legyőzhetünk, sőt egy csapással is legyőzhetünk. És azután néhány év elmúltával észrevesszük, hogy a bajt nem győztük le egy csapással, egyáltalán nem vertük le; az előbb legyűrt természet vágtatva visszajött.

Igazán mily kellemes lenne, ha végre a játék urai lennénk, és győzelmesen irányíthatnánk képességeinket, és végérvényesen megállapodhatnánk a tökéletességben, és nem kellene többé félni az egykori szokásos hibák, a sokáig elfogadott bizonyos régi tunyaság támadásaitól.

De nem. *Sohasem végeztünk ezekkel.* Mekkora türelmet kíván annak a beismerése, hogy tökéletlenek vagyunk!

Mi legyen az a józan és *igazi taktika*, amit el kell fogadni? Ez bizonyos tekin-

tetben ellentmondó: akarjam megjavítani magamat, és tudjam, hogy nem fogom magam megjavítani. Legyen bennem a jó legfőbb kívánása és a tökéletes béke akkor is, hogy ha a kevésbbé jóra vissza-visszaesem.

Tudjam meg, hogy a jó kívánása a hűség kívánása, a kevésbbé jóra való visszaesés a gyengeség bizonyítéka. Ez a kettő teljesen különböző terepen játszik szerepet, és *nem mond ellen egymásnak.*

„Légy hát bátor, lelkem! Viseld kereszteted, a semmiség keresztjét! Változz meg, de amennyire szükséges, fogadd el azt, és egy isteni erőfordulattal használd fel azt, hogy magadat felemeld a földről és közelebb juss Istenhez!”

Október 20.

A legjobb imádság.

De Foucauld szerint az a legjobb imádság, amelyben *legtöbb szeretet* van.

Nem érti ezalatt az elméletileg önmagában vett legjobb imádságot, hanem

a belső állapot szerint vett *ténylegesen* legjobb imádságot.

Tehát ne ijedjek meg és ne búsuljak, ha elmélkedésemben gondolatok nélkül vagyok, és mindig csak ugyanazon gondolatkörökbe térek vissza, ha nem vagyok olyan, mint egyesek, akik nagyszerű meglátásokat, új és változatos szempontokat fedeznek fel.

Imádságom nem fejem szerint, hanem *szívem szerint* értékes. Ha kevés szeretetet foglal magába, nagyon tökéletlen, még ha sok eszmét is tartalmazna. Ha sok szeretetet zár magába, igen tökéletes, ha mindjárt *nagyon kevés gondolatot* termelt ki.

Amikor az elmélkedésre készülök, *határozzak meg egy tárgyat*, hogy segítsen emlékezetemet és értelmemet, mivel bebizonyított tény, hogy a szív csak akkor melegszik fel, az akarat csak akkor határoz, ha a szellem meg van nyerve, meg van világosítva és meg van győzve. De ez a tárgy több napon át megmaradhat, különösen ha hosszabb idő óta megszoktam az elmélkedést. Egyébként ezt a tárgyat nyugodtan elhagyhatom, ha egyenesen az elmélkedés

alatt a Szentlélek más tárgyat sugall, és ha a Jézus lábánál ülő Magdolna példájára elég nekem *szemlélni* a Mestert, hogy egyesüljek vele.

Használjam fel minden erőmet, és vegyem igénybe *eszközeimet* az elmélkedés alatt, legyek kész, hogy *eszközeimről lemondjak*, ha Isten maga világosít meg engem, vagy ha a csendbe vonz, amely néha *egyesítőbb, mint a szavak*.

Október 21.

Minden csak eszköz.

Egy fiatal beteg pap nem tudott többé misézni. Sajnálták. Ő azonban nem búst, és egy fiatal leánynak, aki betegsége miatt hivatását nem követhette, így adott vigasztalást, amely mindketőjük esetére vonatkozott: „Látja, *minden csak eszköz.*”

Ah, csak tudnám ezt *jól megérteni*, mennyire *hitben és békében* élnék!

Hitben. Mindennek csak egy célja van: Isten dicsősége. Az egészség vagy betegség, a siker vagy sikertelenség, a

szerencse vagy üldöztetés, az élet vagy a halál, mind csak eszköz. Ha arra szolgálnak, — és mindig szolgálhatnak — hogy velük Istennek dicsőséget szerezhettek, nem kell több értéket tulajdonítani az egyiknek, mint a másiknak. Ha Isten azt akarja, hogy beteg, munkaképtelen vagy kevés munkára alkalmas legyek, a betegség, munkaképtelenség és csekély teljesítő képesség nagyszerű eszköz lehet, hogy Istennek dicsőséget szerezzek, mégpedig annál kitűnőbb eszköz, mert kevésbbé vegyül bele önzés és önelégültség.

Békében élhetnék. A helyett, hogy mindig inkább ezt, mint azt kívánnám, inkább ezt, ami tetszik, mint azt, ami megsebez, a helyett különösen, hogy keseregnék és kétségbeesnék, ha a szenvedés gyötör, inkább adnám át magamat nyugodtan az Úr kezeibe. Csak Ő legyen megelégedve, csak az Ő dicsősége emelkedjék, a többi nem számít. És ha véletlenül a legkínzóbbat küldi reám, nem vesztetem el szívemet, irántam való jóságának különleges jelét fogom benne látni.

Lássam tisztán és világosan céloimat.
Minden csak eszköz.

Október 22.

Az evangélium békéje.

Jeruzsálemben van két bélpoklos kórház, az egyiket protestáns szerzetesnők, úgynevezett morva nővérek tartják fenn, a másikat Vince-nővérek. A betegek legnagyobb része mohamedán, és alig egynéhány zsidó. Egyik nap keresztény beteget hoztak. Huszonkét éves volt. Az orvosok azt hitték, hogy meggyógyult. Sajnos, a lepra kiújult, és a beteg megvakult. Mit tett hát Isten? Nem fogják-e a mohamedánok ebből hitünk hiábavalóságát levonni?

Érdemes-e őt a kézzel való olvasásra megtanítani? Hiszen ujjai elvesztették tapintó érzéküket. Mit csinálnak vele? A nővérek felolvasnak neki egy keveset az *evangéliumból*, *Szent Pál leveleiből*. A beteg kívülről meg akarta tanulni a szöveget. Ezután többé nem unatkozik. A többi betegtől eltérően elmélkedik, imádkozik. És a nővér

reá mutatva ezt mondja: „A mohamedánok között, kik miatta Krisztust káromolták, oly békében él, oly boldog és mosolygó, hogy elmondhatja nekik azt, amit soha senki közülünk nem mondhat: Jézusba vetett hitem teszi boldoggá leprámat. Vele elfogadom azt, amit Isten nekem szánt, és áldom érte Őt.”

Gyakran kívánnánk, hogy Isten *venné el* keresztünket. Ő nagyobb kegyelmet ad, megadja az erőt, hogy *elfogadjuk* keresztünket. A néhány meggyógyult beteg mellett hány beteg tér vissza Lourdes-ból gyógyulatlanul! De nagyobb erővel és türelemmel jönnek vissza, hogy megpróbáltatásukat elviseljék. Ha jól meggondoljuk, ez az erkölcsi és lelki rendbe tartozó csoda magasabb az egészség hirtelen helyreállításánál.

Eléggé átjárt engem az evangélium? Ittam-e eleget és elég élő lélekkel a hit, béke és remény forrásaiból? Ah, ha kívülről tudnám a szent szavakat vagy legalább ezek a szent ígék szívemnek szívét képeznék!

Mennyire ismernem kell evangéliumomat. Elmélkedjem róla, „a jó hírről”,

tanuljam meg olvasni és az olvasottakat megjegyezni.

Október 23.

Magasba lendülő tekintet.

1849 július 16-án Új-Guenában meghalt a sziget igazi apostola, Colombe missziós püspök, a Mária Társaságának tagja. Életét a megtérésre nagyon nehezen hajló, vad nép között többször veszélyeztette, és üdvükért áldozatul felajánlotta magát Istennek.

Misszionáriusait kiváltképen a *bizalomra* vezette. „Egy tekintet az ég felé több jót hoz, mint húsz szemlélődés a *pokolról*”, — mondotta nekik.

A püspök ilyképen beszélhetett olyan lelkeknek, akik mindent elhagytak, hogy a kereszténység legtávolabbi őrhelyén hirdessék az evangéliumot.

Nem tudnám-e én is magamra alkalmazni ezt a tanácsot, különösen ha nem tudom magamat bizonyos aggodalmaktól megszabadítani, és a *bizalomban* hibázom?

Nem jelenti ez azt, hogy *elfelejtsük*

azt, ami hittétel, vagy tagadjuk, hogy a pokol hirdetése kiváltképen a bűnösöknek és alkalomadtán a hű lelkeknek alkalmas lenne. Azonban nem minden hittétel alkalmas arra, hogy minduntalan felhívjuk rá a figyelmet.

A *reménység erényében* hibáznék, ha örök üdvösségemben kételkednék; és ha azt teljes bizalommal várom, nem leszek elbizakodó, és bizalmamat nem érdemeimbe vagy nem tudom milyen elképzelt biztosságba helyezem. Én *hitelt adok az irgalmasságnak*, és igyekszem erényesen élni, és békében maradok.

A nagy probléma nem az én üdvösségem kérdése. Ha üdvösségemet nem munkálom, aki mindent kaptam, ki fogja munkálni? Inkább az a probléma, hogy miután mindent megkaptam, vajjon az a szent leszek-e, akit Isten kíván, és vajjon magammal sodrom-e mindazokat *a lelkeket, akiket Isten az én személyes szentségemhez illesztett?*

Inkább gondoljak a magaslatokra, mint az örvényekre. Buzdítsam fel magam azzal a gondolattal, hogy sokaságok függenek kötelemen, és el kell őket

vezetnem az Istentől előre látott és megkívánt magaslatra.

Október 24.

A teremtmények használata.

Először: a teremtmények nem lehetnek *akadályok* az Isten szolgálatában.

Ezenfelül mint *eszközöket* kell őket használnom, hogy eljussak Istenhez.

E tekintetben két nagy gondolatunk van, amelyeket Szent Ignác Lelkigyakorlatainak elején és végén a *közömbösségről* szóló elmélkedésben és a *szeretetről* szóló szemlélődésében aláhúz és tárgyal.

A *közömbösségről* szóló elmélkedésben kívánja, hogy a cél tudata oly parancsoló legyen, hogy az ember kész legyen mindent feláldozni, ami nem segíti annak megvalósulását. Ez a teremtmény *eszköz-e* örök célom elérésére? Igen. Tehát felhasználom. Ez a személy vagy ez a tárgy e körülmények között nem szolgál eszközül. Mi sem természetesebb, mint hogy félreállítom.

Ez azonban csak negatív eljárás. Töb-

bet és jobban is lehet cselekedni. Isten a teremtés királyává tett minket, mégpedig nemcsak azért, hogy ne legyünk a dolgok *rabszolgái*, hanem hogy a teremtmények *piedesztálul* szolgáljanak, és általuk Istenhez emelkedhessünk. Szent Ignác *a szeretetről szóló* (jobban mondva *a szeretet*hez címzett) *szemlélődésnek* teljes első részében igyekszik a lelkigyakorlatozóból azt a készséget kihozni, hogy Istent a teremtett dolgok között megtalálja. A teremtményeknek nem kellene Istent elrejteni, hanem ellenkezőleg, Istent meg kellene mutatniok, ha elég élő hitünk lenne. Maga Ignác, mikor egyik este kinyitotta ablakát és megpillantotta a csillagos eget, az égitestek ezreinek valóságos porzázásában oly megindultan fedezte fel az Urat, hogy eksztázisba esett és abban maradt reggelig.

Nálunk ez nem fog ilyen hatást kiváltani, de legalább segítse a föld előhívni az eget, a teremtmény a Teremtőt, a piedesztál a szobrot, a véges dolgok szépsége Isten végtelen szépségét. Használjam fel e célból a *Dicsérjétek*

és *Énekeljete*k kezdetű összes zsoltárokat.

Október 25.

Krisztus Király.

A keresztény művészet első időszakában Krisztust sokkal inkább trónon ülő és az élőket és holtakat ítélő *Uralkodó*-nak ábrázolták, mint *esedező* magatartásban, amint Szívére mutat és kéri, hogy szeressük.

E két ábrázolás között melyik áll közelebb az igazi kereszténységhez, a *szerető Krisztus* vagy az *igazságos Krisztus*?

Egyesíteni kell mindkét képet, és nem szembe helyezni. Az Egyház ezt cselekedte, amikor a *Szent Szív* és a *Krisztus Király* ünnepét behozta.

A *Szent Szív* a szeretet címeinek pajzsra tétele, hogy szeressék, a *Krisztus Király* ünnepe Isten Fiának felségjogait helyezi előtérbe, hogy ne vessék meg folytonosan, hanem mélységesen tiszteljék és szolgáljanak neki, éspedig

nemcsak az egyének, hanem a csoportok, egyesületek és államok.

A janzenizmus korában a szekták az Isten nagyságára való emlékezés ürügye alatt igyekeztek megfeledezni jóságáról. A Szent Szív-tisztelet eljött és figyelmeztetett, hogy Isten nemcsak *felség*, hanem *szeretet*. A mai korban, amikor a laicizmus leple alatt Istent eltüntetni, elhallgattatni, megsemmisíteni akarnák, az Egyház külön ünneppel felakarta hívni a világot arra, hogy Istennek megvannak a jogai, és Krisztus „Valaki”.

„Nem akarjuk, hogy fölöttünk uralkodjék”, kiáltja a feledékeny vagy félrevezetett szegény nép. És én, Uram, egész erőmből ezt kiáltom feléd: „Kívánom, ó kívánom, hogy *mindenen és mindenkin uralkodj*. És hogy azzal kezdjem, amely egyedül tőlem függ, kérlek, uralkodj teljesen rajtam. Hogy bennem minden a tied legyen. Hogy bennem minden minden pillanatban elismerje *jogos felségedet és szeretettfelségedet*. Én a te „dolgod” vagyok, én a te „jegyesed” vagyok mindörökre.”

A magasban.

Egy berber asszony megy az úton és fején hatalmas kosarat visz.

Ugy-e nehéz, Mazsuba?

— Nem, — válaszolja a nélkül, hogy megállna — *ottfenn ez nem nyom semmit.*

Igaza van. Életünket felajánlva, *tart-suk magunk fölött.* Minél magasabbra emeljük, annál kevesebbet nyom.

Három ok miatt nyom kevesebbet. Először mindinkább *elvon bennünket a folytonos magunkra tekintéstől*, az önmagunk folytonos vizsgálásától, amely végül is bénító hatással van. Hányan válnak meddővé azáltal, hogy maguktól kérdik és fontolgatják, hogy ezt az akadályt legyőzhetik-e vagy nem, ezt a feltételt megvalósíthatják-e vagy nem, ezt az ideált elérik-e vagy nem? Van egy bizonyos önvizsgálat, ami gyümölcsöző, azonban a léleknek túlhajtott vizsgálata, mondhatni górcső alá vétele az önvizsgálattal való visszaélés, és gyakran elcsüggeszt.

A *másik ok* a következő: minél közelebb visszük életünket a magasságokhoz, annál több lendületet kap és annál vonzóbb lesz. A magasban érezzük, hogy meg kell feszülnünk, fejünket egyenesen kell tartanunk, és testünknek erősnek kell lennie. Kevésbé lehet csúszni és meggörcsülni. Ezenfelül a magasban egészséges, tiszta levegő vesz körül minket, könnyebben lélekezünk és szervezetünk erőt nyer.

Végül a *harmadik ok*: minél feljebb emeljük életünket magunk fölé, annál inkább megközelítjük Istent, és Ő annál inkább megáld bennünket.

Néha, amikor fárasztó elfoglaltságomra, rám nehezedő hivatásomra, a kísértésekre és gyengülő egészségemre gondolok, talán ajkamra jön a szó: „Jaj, de nehéz!”

Ilyenkor bátran és csüggedetlenül vegyem két kezembe a terhet és emeljem *fejem fölé* azt is meg magamat is. Isten látni fogja ezt a valóban felemelő gesztust, és segítségemre jön. És azután mindinkább kevésbé nézem a terhet, könnyebben hordom, és nem fogok le roskadni alatta. *Stabat*, állá, mondja a

Szentírás Máriáról. Én is állni fogok. A kereszt többé nem lesz előttem, hanem *felettem*.

Október 27.

Sugárzó arckifejezés.

Egy fiatal leány, aki később az Örök-imádás apácák közé lépett, és akinél kifogásolták, hogy nincs eléggé mosolygó arckifejezése, ezeket írta: „Arckifejezésemből el kell tüntetnem azt, *ami egy kissé szigorúvá* vagy mindenesetre túl komollyá tesz. Isten lakik bennem, neki *sugároznia* kell. Istenem, segíts, hogy mindent kedvesen tegyek meg, és hogy *szeretetreméltó*, „elbájoló” legyek, csak-hogy neked szíveket nyerjek. Tedd, hogy szeretett, becsült, vagy ha akarod, rokonszenves legyek, de csak azért, hogy lássák, hogy te tettel ilyenné, és ezáltal szeressenek téged... *Bennem való jelenléted* melegitse fel azon lelkeket, akik hozzám közelednek.”

Ez az imádság, amely nem a nyilvánosság számára készült, egyszerű lélekből jött. A következő évben ez a rövid

kitétel megmutatja az elért eredményt: „Hétfőn D... kisasszony kitalálta titkomat... Nem vagyok hát olyan, *mint a többiek?*”

Majd ezt írja: „Legyek egészen jó, *hagyjam* szívem Istenét *sugározni...*”

És végül ez a sor: „Harcolok mindaz ellen, ami nem te vagy, Istenem.”

Vajjon én ebben a tekintetben nem harcolok-e különösen Isten ellen? Szerzetesi életem elején végzett nemes erőfeszítés után nem hagyom-e előtűnni *régi*, zsémbes, kevésbbé szociális, szeretetreméltóság és sugárzás nélkül való *énemet*? Legyen elég hitem, hogy szeretetre jussak, vagyis: eléggé higgyek a bennem lévő isteni jelenlétnek és kérjem Őt, hogy egyedül sugározzék bennem. Ezáltal *természetfelettien* *sugárzó*, vonzó leszek.

„Istenem, add nekem, hogy növekedjem a kegyelemben a szó teljes értelmében: mély természetfelettségben és *szerető sugárzásban.*”

Képzelődés.

Az okos ember mindig az *értelem*től hagyja magát vezetni. A keresztény lélek ezenfelül a *hit* által nyert tisztánlátást is bírja. Nem csupán józan emberi érzéssel ítél, hanem erre a józan emberi érzékre támaszkodva mindent isteni szemszögből is ítél.

Ha ez a keresztény rendes cselekvésmódja, kiváltképen kell hogy az legyen a *szerzetesi lélek*nél. Nyugodt, jó érzék, égő hitszellem.

Tehát meg kell szüntetni és el kell ítélni a *hangulatváltozásokat*, az érzékenység vagy képzelődés eltorzulásait, el kell kerülni azt, hogy az eseményeknek olyan jelentőséget tulajdonítsak, ami azokban nincs.

Mondjam ismételten magamnak, hogy a dolgoknak az a *jelentősége*, amit én nekik tulajdonítok.

Természetesen van nekik *magukban* vett értékük, de ez az érték könnyen lehet nem az, amit én róluk elgondolok. Én rendesen nem a környező valóságok-

tól vagyok kellemesen vagy fájdalmasan befolyásolva, hanem *attól a gondolattól, amit róluk alkotok*. Itt van egy esemény, például valakinek a halála. Nem vagyok róla értesítve. A valóság megvan, de én nem szenvedek miatta. Vagy itt van egy jelentőségtelen, kis esemény, és én hegyet alkotok belőle. Sz szenvedek miatta, de nem a benne lévő ok miatt, hanem a miatt, amit magamban elképzelek mint benne levő okot.

Tehát veszélyes *képzeletemet* futni hagyni vagy érzékenységemet szabadjára engedni. Veszélyes a lényegtelen körülményeket, a gyerekes apróságokat személyes lelki állapotom szerint kékre, feketére vagy rózsaszínűre festeni és őket másnak látni, mint amilyenek. Bizonyos személyek mindent *eltorzítanak*, mindent fordítva vesznek, megszépítik vagy elsötétítik a dolgokat a napok, pillanatok, időjárás vagy azon szó szerint, amit nekik mondanak.

Szeressem Máriát.

A Jézus Társasága naptárában ma egy nagy szent, Rodriguez Szent Alfonz ünnepét ülik, aki Majorka-szigetén kolostori *kapus* volt, és aki Isten iránt rettenthetetlen nagylelkűséggel viseltetett.

A Szent Szűz iránt gyermeki gyengédséget tanúsított. Egyik napon megjelent neki a Madonna és elmondta, mennyire szereti őt. Alfonz nem jött zavarba és ezt válaszolta: „Oh, jó Szent Szűz, ha annyira szeretnél engemet, *amennyire én szeretlek tégedet!*”

A szent kapus, aki tekintve munkakörét, kielégíthette volna kíváncsiságát, szerződést kötött szemeivel, hogy mindig teljes szerénységben őrzi azokat, hogy amint mondotta, az égben jobban szemlélhesse Máriát. Minél tisztább lesz a tekintete a földön, annál kristálytisztább és ragyogóbb lesz az égben a Szepőlötelen Szűz színről-színre látása.

Szeretem-e Máriát én is megható *gyengédséggel* és főként *tevékeny szeretettel*?

„Ó Anyám, hozzád jövök és elmondom, és gyakran megismétlem, hogy mennyire szeretlek, de kivált meg akarom mutatni neked, mennyire szeretlek. Az igazi szeretet *a követésben* tanúskodik magáról. Követni akarom erényeidet mindabban a mértékben, amelyben tehetem.

Az összes erények között ma Szent Alfonz példájára kiválasztom *a nézésben való szerénységet*. Nem lesz bennem semmi mesterkéltség, semmi gépesség, hanem minden egész természetes és hajlékony lesz. Jöjj segítségemre elhatározásomban és erőfeszítésemben. Reád bízom szemeimet, őrizd meg őket nekem. Csak a láthatatlan valóságok iránt érdeklődjenek, és csak azért használjam azt, ami látható, hogy mélyebben belehatoljak abba, *ami nem látható*.”

Október 30.

Az önszeretet.

A nyolcvanhét éves Rodriguez Szent Alfonzot kevéssel halála előtt megkérdezte ápolója, hogy sokat szenved-e? A Szent azt felelte:

— Igen.

— Mitől szenved — kérdezte az ápoló.

— Az önszeretettől — felelte a Szent.

Szalézi Szent Ferenc nem szabott kisebb határt az emberi rossz természet hatásainak. Ő még a haldokló ágyán túl is tekintett, amikor azt mondotta: „Az önszeretet *csak miutánunk negyedóra mulva* hal meg.”

Ime, hogy kell bizonyos elképzeléseket legyalulni. Többen azt képzelik, hogy bizonyos időn belül *át fognak teljesen alakulni*, és nem találnak többé semmi emberit magukban, a „természet” megszűnik létezni, és egy szép napon arra ébrednek, hogy szeráfokká változtak...

Életünk igazi története más.

Bizonyos, hogy Isten tud csodálatos dolgokat művelni, köveket Ábrahám fiaivá változtathat, és magának tartja fenn, hogy egy közönséges lelket kiváltságos teremtménnyé változtasson, aki nem látszik többé földinek.

Azonban addig, amíg emberi lábak tapossák a mi szegény bűnös égi testünket, *a föld föld marad!* Igaz marad, hogy amint keverékből születünk, úgy mind-

végig magunkon hordozzuk a keverék nyomát. Igaz marad, hogy a rossz kívánságtól megharapva, számolnunk kell mindvégig ezzel a *rossz kívánsággal*. Kivétel nélkül mindenkinek mondatott: „Vigyázzatok és imádkozzatok!”

Október 31.

Mostantól kezdve.

Egy nagy művészt felesége halála után keserű fájdalom gyötört, mivel feleségének nem mondotta meg eléggé, hogy mennyire szereti, tiszteli és csodálja. „Miért nincs még néhány percem, hogy megmondhatnám neki?”

Sajnos, majdnem mindig így van ez. Minden halottas ágy előtt érzik az emberek, hogy több szeretetet mutathattak volna aziránt, aki elment. *Késő már.*

Egy író mondja, hogy miért nem kímljük meg magunkat ilyen mardosó fájdalomtól azáltal, hogy a körülöttünk élő személyeknek mostantól kezdve, amíg élnek, megadjuk azt a póttiszteletet és szeretetet, amelyet halálukkor hiába kívánnánk?

„Amikor minden alszik, gondolatban járjuk körül a szobákat, és képzeljük el, hogy mindazok, akik ott alszanak, meghaltak. Mennyi szemrehányást kellene magunknak tenni, hogy ezt a cselekedetet nem végeztük el, ezt a szolgálatot nem teljesítettük nekik, ezeket a szavakat nem mondtuk nekik, ezt a rokonszenvet vagy érzelmet nem mutattuk meg nekik.”

De miért gyártsunk ilyen képzeletet? *Mindezek élnek és egészségesek!* Nos, hát *mostantól kezdve* igyekszem nekik minden tiszteletnyilvánítást megadni, minden szolgálatot megtenni, minden érzelmet kimutatni, hogy ha a halál elvinné őket ez éjjel, ne legyen bánatom, hogy míg éltek, mindezeket zsugori módon adtam nekik.

„Ó Istenem, add nekem, hogy *míg időben részem van*, jóságos legyek, ne-hogy az idő elmúltával bánkódni kelljen, hogy nem voltam az.”

NOVEMBER HAVI ELMÉLKEDÉSEK.

November 1.

Szentek kellenek.

Retté Adolf konvertita *Les Rubis du Calice* című könyvében a következőket írja:

„Soha a *szentek* jelenléte nem volt szükségesebb közöttünk, mint a materializmus áradatában, amely betemet minket. X. Pius a lelkeszkedő papságot a *szentségre* hívta fel, amidőn Vianney Jánost tette pártfogójává... Találkozatok-e az arsi plébános számos követőjével?”

A szentség nem csupán a *papságban* szükséges. Nem kell-e abból, még jobb minőségben a *szerzetesi életben*?

Ha tényleg minden kereszténynek, a nélkül, hogy kifejezetten megígérte volna, a tökéletességre kell törekednie,

— „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes” — mennyivel inkább kell a szerzetesi léleknek erre törekednie, aki fogadalmat tett, hogy hivatalosan és kifejezetten a szentségre *törekszik?*

És azután ha nekünk a föld savának kell lennünk, mekkora felelősséggel tartozunk abban az esetben, ha ízetlenné válunk! „Mi lenne a világgal, — mondta Urunk Nagy Szent Teréznek — ha nem lennének szerzetesek?” Kétségtelenül olyan szerzetesekről beszélt, akik hivatásuk és kötelezettségük teljességében élnek. Nyomorúságunk iránt való irgalomból el akarta ismerni, hogy „még az első buzgóságukat elvesztett szerzetesrendek is nagy szolgálatokat tettek a társadalomnak”. Azonban *a kovász* csak annyiban ér valamit, amennyiben jó kovász. *Ha semmit sem emel fel*, nem éri el célját, és elvetik.

„Ó Istenem, tedd, hogy a világban való *kovásszerepem* gondolata szüntelenül ösztönözzön. Elég okom van, hogy ne legyek lanyha. Ez a gondolat, amely minden más felett uralkodik, legyen mindinkább jelen bennem. Nem büszke-

ség ez, hanem igazság: a világnak szüksége van arra, hogy szent legyek."

November 2.

A tisztítóhely elhagyása.

Egy fiatal szerzetes, ki 1933-ban halt meg, az egyik év november 2-án ezeket írta:

„Mily titokzatos, hogy az Isten előtt oly kedves lelkek ma enyhületet találnak, és vannak, kik elhagyják a tisztító-tüzet, *hogy Istent színről-színre lássák.* Micsoda pillanat! Az ember ujjong az örmtől, ha rágondol: az Urat látni, az ő szépségében gyönyörködni, őt szeretni, és mindez mindörökké. Ezeknek a dolgoknak egész életünket vezetni kellene; legapróbb cselekedetünknek örökös *hatása van*, mert fokozatok vannak. Kérni kell Urunkat, hogy a szeretetnek és vágyának mélységeit vájja ki lelkünk-ből, főként szeretetet adjon, mert a földön az az egyetlen kedvezményünk, hogy ezt a szeretetet nagyobbodni látjuk. Kérjük ezt Istentől. Csak ez fontos."

Ime, a szépen kifejtett két nagy gon-

dolat, amelynek ma el kell foglalni engem:

— *A lelkek boldogsága, akik, hála az érettük elmondott imáknak, a színről-színre látásra jutnak ma.*

— *Szentségem sürgőssége, mert a vágy és szeretet azon mértéke szerint leszek megjutalmazva, amelyet a földön bírtam. Amíg a földön vagyok, növelhetem érdemeimet. Ne hibázzak tehát ebben, de nem személyes gond miatt, hanem Isten dicsősége gondja miatt, azon vágyból, hogy neki nagyobb dicséretet adjak mindörökre.*

„Istenem, *szabadítsd ki a tisztítóűz lelkeit. Segítsd azokat, akiket még visszatartasz e helyen, hogy szenvedéseiket elviseljék, és add meg nekem, hogy mindig szentebbül éljek, hogy halálom után minél hamarabb meglássalak és jobban szeresselek.*”

November 3.

Előkészület a halálra.

Boldog Vénard Théophile, az 1860-ban Tonkingban vértanúságot szenvedett hittérítő, akit az annamiták Ven

atyának, azaz *sértetlennek és szűznek* neveztek, halála előtt ketrecéből Melánia nővérének ezt a *mélységes hittel és örvendező nyugalommal* teljes levelet írta:

„Közel van éjfél. Ketrecem körül lándzsák és hosszú kardok vannak. Két méterre tőlem a lámpa imbolygó fényét sugározza kínai papírlapomra és megengedi, hogy ezeket a sorokat megírjam. Napról-napra várom ítéletemet. Talán holnap elkísérnek a halálhoz.

A legtöbb valószínűség szerint *levágják fejemet*. Dicsőséges gyalázat, amelynek ára az ég lesz. Erre a hírre, nővérem, sírni fogsz, de a boldogságtól. Lásd hát testvéredet, fejét a vértanúk dicskoszorúja koronázza, kezében a győzedelmeskedők pálmája. Még egy kis idő, és lelkem elhagyja a földet, befejezi száműzetését, bevégzi harcát.

De előbb *szükséges, hogy a gabona-szem megőröltessék, hogy a szőlőfűrt összepréseltessék*. A Családatya ízlése szerint való kenyér és bor lesz-e? Remélem az Udvozító kegyelméből és a Szeplőtelen Anyja oltalmából.

És téged, kedves nővér, az erények és

a jó művek mezején hagylak. *Arass számos érdemet* az örök élet számára, amely mindkettőnkre vár. Arasd a hitet, reményt, a szeretetet, a türelmet, a szelídséget, az állhatatosságot, a szent halált!

Isten veled, Melánia! Isten veled, drága nővér, Isten veled!"

Vegyem úgy, mintha a Boldog e fölséges levelet hozzám intézte volna: „Kedves nővér, az erények és a jó művek mezején hagylak. *Arass számos érdemet!* Arasd a hitet, a reményt, a szeretetet, a türelmet, a szelídséget, az állhatatosságot, a szent halált!"

November 4.

A halál.

A Gand-i Saint Bavon-apátsági templomban, amely jelenleg kőtár, található egy híres festő *sírköve*, aki a székesegyház világhírű képét: a Bárány imádását festette 1426-ban bekövetkezett haláláig.

A sírkő valamikor a székesegyház kereszthajójában volt. A felette való járás alaposan elkoptatta. Alig lehet kivenni

a márványlapba vésett csontváz alakját, amely rézplakettet tartott és azon már nem lehet elolvasni az egykor belevéselt flamand verset, amely így hangzik:

„Vegyetek példát tőlem, kik rajtam jártok. Voltam, mint ti; jelenleg ki vagyok terítve lábnyomotok alatt. Sem tanács, sem művészet, sem orvosság nem használt nekem. Hubert van Eycknek hívtak. Most a férgek zsákmánya vagyok.”

Kiszámították, — talán egy kissé egyszerű, de valamit levonhatok belőle — hogy az emberi testnek még életben sincs nagy értéke. Abból a zsírból, amelyet magába foglal, egynéhány szappant lehetne készíteni, vastartalmával egy kulcsot, a többi tartalmával hasonlóképen. Első elemeire bontva, jól megfizetve 20 frankot ér.

Szerencse, hogy van lélek! Mérjük meg ezt a kifejezést: *a lélek ára.*

Kétségtelenül nem kell „test testvérünket” jogtalanul megvetni. Meg kell neki adni *azt a helyet, amit megérdemel.* De mint szerzetesnő, aki a *test örömeiről* lemondtam, nem adok-e a testnek többet, mint ami jár neki?

„A halottak havában add meg, Istenem, hogy az ő igaz értéke szerint becsüljem ezt a *testborítékot*, amely lelkemet magába foglalja. Ezentúl ne tegyek semmiféle fontos elhatározást a nélkül, hogy — Szent Ignác tanácsa szerint — ne kérdezném meg magamtól, hogy milyen elhatározást tennék e tekintetben, ha halálom óráján lennék.”

November 5.

A tisztítóhely.

Midőn az alig hétéves Smet Eugénia a többi leányokkal a szülői ház udvarán vígan szaladgált, egyszerre csak megállt és egy hirtelen gondolattól lába meggyökeredzett és ezeket mondotta: „Tudjátok, mire gondoltam? Ha egyik közülünk *tüzes börtönbe* lenne bezárva és mi egy szóval *kimenthetnők* abból, nem mondanók-e ki azonnal ezt a szót? Nos, hát sok lélek van fogva a tisztítótűzben. Isten, ki őket igazságosan megbüntette, maga vár tőlünk egy *kis imádságot*, hogy kiszabadítsuk őket, és nem tennők meg azt?”

Az Egyház megindította Smet Eugénia boldoggáavatási eljárását, aki mint a Gondviselésről nevezett Mária anyja, az arsi plébánostól felbuzdítva a szenvedő lelkek segítőinek szerzetét alapította. A szerzet jelszava: Imádkozni, szeretni, szenvedni a tisztítótűzben szenvedő lelkek kiszabadítására. Minthogy ez a szép program nem annyira sajátos, mint inkább általános, tegyem magamévá.

Imádkozzam a szenvedő lelkekért. Ők semmit sem tehetnek magukért, én segíthetek rajtuk.

Szeressek. Ajánljam fel alkalomadtán napom ezer és ezer cselekedetét, szívem számtalan dobogását a szegény lelkek kiszabadulásáért.

Szenvedjek. Amikor nagyobb jelentőségű lemondás jelentkezik, szerető és irgalmas lélekkel fogadjam el. Ezen áldozat miatt hamarabb lesz bevonulás az égbe, tehát kevesebb lesz a szenvedés és több lesz Isten dicsősége.

„És ti, a tisztítóhely szent lelkei, akiknek testvériesen segítségére mehetek, *jöjjetek hasonlóképen segítségemre.* Tanítsatok meg engem arra, hogy semmit se tagadjak meg Istentől, mert ti jól

tudjátok, hogy a kegyelem visszautasítása a tisztítótűzet vonhatja maga után."

November 6.

Készüljek halálomra.

A halál *milyen neme* vár rám? Szelíd vagy erőszakos halál? Halál az ágyban vagy halál a börtönben? Az öregség, az erők elfogyása, a betegség által bekövetkezett halál vagy agyonlövetés vagy agyonbotozás által beállt halál? Isten tudja.

Ha más időben élnénk, haszontalan és furcsa kérdésnek tartaná az ember. A mai korban, amelyben élünk és meg fogunk halni, *minden lehetséges* és késznek kell lennünk. Nincs sehol sem megírva, hogy a *vértanúk kora* bezárult.

Azért *ne izguljak* és ne higgyem egykönnyen, hogy az én apró erényeim képezik a vértanúság magját.

De még kevésbbé éljek *kislelkűségben* azért, hogy a vértanúságot mint nagyon szép lehetőséget előre elvetem és ok nélkül kijelentem, hogy az nem számomra készült.

Ez az igazi szabály: *hagyjam Istenre* jövőm és végem meghatározását. Egész lelkemmel *készüljek* a végre, ahol szeretetem maximumát kell adnom. Ezért má-tól kezdve egész életemen át a legnagyobb szeretet ajándékát adjam Isten-nek.

Charles de Foucauld 1897-ben ezeket írta:

„Gondolj arra, hogy mint vértanúnak kell meghalnod és kívánd, hogy ez ma legyen... Hogy ezt a végtelen kegyelmet megadjam neked, hűségesen örködj és viseld keresztedet. Tekintsd úgy, mintha ebbe a halálba kellene egész éle-tednek torkollania. Lásd ezáltal igen sok dolog jelentéktelenségét, gondolj gyak-ran erre a halálra, hogy rákészülj és minden dolgot a maga értéke szerint be-csülj.” Foucauld 19 évre ez után, 1916 december 1-én a Szaharában vértanúsá-got szenvedett.

Előttem nem az a kérdés, hogy vér-tanúhalállal haljak meg. Ez Istenhez tartozik. Engem csak az a probléma érde-ke, hogy úgy éljek, ha kell tizenkilenc évig, mint akiből Isten vértanút képez-het.

November 7.

A legszerencsétlenebb dolog.

Az ókorban az egyik perzsa király magához hívatta országának három leghíresebb bölcselőjét és megkérdezte tőlük, hogy mit tartanak a világ legszerencsétlenebb dolgának.

Az első azt felelte: „A legszerencsétlenebb dolog *a betegség.*”

A második kijelentette: „A legszerencsétlenebb dolog *a megöregedés.*”

A harmadik ezeket mondotta: „A legszerencsétlenebb dolog az, ha az ember halála előtt elismerni kénytelen, hogy *elrontotta életét.*”

Remélem, hogy — Isten irgalmasságából — nem vesztetem el életemet és biztosítom üdvösségemet. Azonban az igazi kérdés az, hogy megtudjam, vajjon életem alatt *megszerzem-e* azon érdemeket, amiket Isten tőlem vár, vajjon életem alatt mindazon lelkeket *meg fogom-e menteni*, akik szentségemhez vannak kapcsolva, vajjon életem alatt *meg fogom-e szerezni* az Úrnak mindazt a dicsőséget, amit kívánt?

Az életet elrontani. Igen erős kifejezés ez. De az elrontás és a legnagyobb jövedelem szerzése között óriási távolság, egész skála van.

Ha ma *meg kellene jelennem Isten előtt*, mit gondolnék életemről? Egészen meg lennék vele elégedve? Valóban ez és csakis ez lenne az egész hozam, amit életemtől várni kellene?

„Ó Istenem, nem élek-e csalóka *déli-bábban*? Ez az igazi szerzetesi élet? Dehogysis!... Nos hát akkor mit várok?”

November 8.

Az egész örökkévalóság alatt.

Egy nagy költőnő, ki sajnos pogány volt (de Noailles grófnő) már előre megtörtnek érezte magát arra a gondolatra, hogy egy napon életének vége lesz.

„Miután mindent összegyűjtöttem, és többé nem szerezhetek ismeretet. Hogy lehet ez? Én voltam az élet, és *megszűnöm létezni* az egész örökkévalóságon keresztül!”

Számára, minthogy nem hitt, vagy leg-

alább is igen keveset hitt a halhatatlanságban, a halál a *végleges vég* volt. A helyett, hogy a sírt mint diadalívet képzelte volna el, vagy mint egy nyitott kaput, amelyen túl egy más világot látott volna, úgy tudta, hogy nincs kijárat, úgy a föld részéről, mint a másik részről egyformán zárt kapuk vannak. És panaszkodott mindannak a *végleges elpusztítása* miatt, amelyet annyira élőnek érzett.

„Valóban lehetséges az, hogy a világ-mindenség elpusztítsa azt, amit a legnagyobb lelkesedéssel készített?”

Valóban úgy van, hogy egy szép napon elvisz engem a halál, és ez a földi élet, amely oly forró volt és telve volt vágyakkal, kíváncsisággal és mindenféle dolog utáni szomjúsággal, végéhez fog érni. Ah, ha az ember *megállíthatná az órák járását!*

„Sajnos, nem mondhatjuk az örülten rohanó időnek, hogy várjon.”

Nem, nem. Az idő könyörtelenül elfolyik. *Minden percben egy kissé meghalok*, és nem is sejtem ezt. Csupán e legutolsó percet nevezik, elég oktalanul a halál percének. Minden percem hozzá-

járult ahhoz, hogy ehhez az utolsó perchez kerültem, amely véglegesen elvágja létezésem fonalát. Hogyan is mondja egyes napórák felírása? „Omnes feriunt, ultima necat.” „Mindegyik megüt, az utolsó megöl.”

Jól értsem meg november havában, hogy *mindenkor útban vagyok, hogy meghaljak*. Használjam fel ennek a tudatát arra, hogy minden pillanatban igazán éljek, azaz szerezzem meg minden napnak teljes hozamát a lelkekért és az Istenért.

November 9.

A megholtakkal

Gyakran kérem a tisztítótűzben szenvedő lelkek számára „a felfrissülést, a világosságot és békét”, amelynek kérésére felhív a gyászmise szertartása?

Szegény lelkek! Mindaz a festett kartondisz, ami *a föld*, és ami minket annyira érdekel, összeesett, *a semmit* véglegesen besorozták a semmik közé. Tehát ott hátul nincs semmi, ami megmarad. És ami a lelkek *előtt* van, az

mind vonz. Nem látták Istent szemtől-szembe *a külön ítéleten*, de megértették, hozzá még mennyire, hogy Isten volt egyetlen javuk... És ezt az Istent még lehetetlen megközelíteni. Jelenlegi állapotuk és Isten között átléphetetlen ürvan. Mekkora gyötrelmem tépi a gyermek szívét, amidőn a folyó egyik oldalán észreveszi *a másik parton* gyengén szerető édesanyját. Tehetetlenül, kiáltva és kétségbeesve nyújtja ki karjait.

Ez a *szerető nagy lelkek gyötrelme* már itt a földön, bár nem oly mértékben, mert Isten ismerete kevésbbé tökéletes.

Istenhez kíváncsozni, minden vággyal feléje szállni, és soha el nem érni, soha fel nem fedezni, hacsak a fátyolon keresztül nem, „a rejtekben”, mekkora gyötrelmem. Deus absconditus, az elrejtett Isten.

Genuai Szent Katalin, a tisztítótűz leghitelesebb és legnagyobb leírója talán azért beszélt oly jól *a túlsó tisztítóhelyről*, mert az *itteni tisztítóhely* legmagasabb fokát megismerte. Elmondja, hogy egyik napon látomásban szemlélte, amint az Udvözítő a samariai asszonnal beszélgetett, és felkiáltott: „Ó

Jézus, adj egy cseppet abból a vízből, amit a Jákob-kút asszonyának adsz, mert nem tudom többé elviselni ezt a nagy tüzet, ami egészen megéget engemet." A Szent kapott egy cseppet az isteni vízből, és attól *csodálatosan felfrissült*.

„Add nekem te nagy Szent, az Isten szomját, erősítsd bennem az Isten örök bírásának és a vele már itt a földön való legszorosabb egyesülésnek vágyát. Adj nekem nagy szálmalmat is a szegény lelkék iránt, akik a tisztítóhelyen szenvednek. Tedd, hogy sokak számára siettessem a gyötrelem végét, és Isten szemléletének oly hön óhajtott boldogságát.”

November 10.

Milyen eszményért?

Genova híressége a csodálatosan szép temető, a Campo Santo, amely telve van nagyszerű gránit- és márványsíremlékekkel. A sírfeliratok néhol igen kifejezőek. *Egy óriási kőtömbön* a felirat arra emlékeztet, hogy a mauzóleum lakója derék gyümölcskereskedő asszony volt,

akinek egész életében csak egy törekvése volt: *takarékoskodni* és gyűjteni, hogy halála előtt *kívánsága szerint való* hatalmas emlékművet vehessen.

Egy egész élet csak azért, hogy a halál után nem közönséges kőtömb lehessen a sír felett!

Valóban *nevetséges* asszonynak kell tartanom ezt a kereskedőnőt.

De vajjon, ha ebben a pillanatban lelkiismeretemben olvasni lehetne azt az indítóokot, ami engem munkára vezet, ha látni lehetne minden törekvésem okát, hogy rámbízott munkakörömben mennyire *a sikerért* vagy az egyik előjárónő *tetszéséért* dolgozom, nem látszanék-e én is olyan nevetségesnek?

Talán még sokkal nevetségesebbnek. A jó genovai kereskedőasszony nem kapta azt a megvilágosító kegyelmet, amit én kaptam. Ő nem volt meghíva a keresztény *tökéletességre* és a lemondás *tökéletességére*, mint én. De én? Mennyire jogosabban lehetne rajtam nevetni, ha bennem buzgóságom, lelkesültségem, engedelmisségem *igazi indítóokát* lehetne elolvasni.

Tisztítsam meg, *tisztítsam meg szándékaimat!* Egyedül Istenért!

November 11.

Szentségem mértéke.

Gyakran azt szokták mondani, hogy *tőlünk*, és teljesen *tőlünk függ*, hogy Szent Teréz vagy Szent Margit, Szent Klára vagy Szent Ágnes válják belőlünk.

Pedig nem így van. Isten nem jelöli ki szükségszerűen ezt vagy azt a lelket szomszédja *szentségi fokára*. Mi nem szentelhetjük meg magunkat a szomszéd kegyelmével, hanem a mi kegyelmünkkel, a mi szentségünk mértékével...

Hogyan lehet a szentségnek ezt a mértékét megismerni?

Ezt először igen tág körben maga a *szerzetem* természete határozza meg. Mint kármelita, nem szentelhetem meg magam a vizitációs szerzet mintája szerint. Mint a szegények kis nővéreinek tagja, nem szentelhetem meg magam a Miasszonyunk kanonokrendjének szellemé szerint.

Azután az ugyanazon szerzetesi család keretén belül a szentségnek számtalan változata van *a sajátos hajlamok*, a különleges isteni meghívások, a nyert megvilágítások, a fizikai vagy erkölcsi ellenállás, az olvasmányok, az ugyanazon dolgoknak *különböző megértése* szerint.

Szalézi Szent Ferenc a Theotimuszban (2. k. 7. f.) írja: „*Mily csodálatos a szent Gondviselés a kegyelmek különféleségében, amelyeket osztogat!*”

Ezt haszonnal jegyezhetem meg magamnak.

„Megértettem, Uram, hogy lehetek is, meg kell is szentnek lennem. Add, hogy az a szent legyek, amelyet bennem tényleg látni akarsz.”

November 12.

A lépést megtenni.

Nagy bátorságra van a léleknek szüksége, hogy *a világot elhagyja*, és a szerzetesi életben Istennek szentelje magát.

Köszönjem meg Urunknak, hogy ezt a bátorságot megadta nekem.

De ha egyszer a szerzetesi életben vagyok, *másik lépést* is kell tennem:

A noviciátusban az ember érzi, hogy nagy buzgóság hevíti. Azután egyik év a másikat követi, és ha az ember nem vigyáz, könnyen megelégszik kis és külsőleg elégséges tökéletességgel: másokat nem botránkoztat meg, munkájában rendes, előjáróinak nem okoz kellemetlenséget... De Isten többet kívánna, és az ember ellene szegül a *feltétlen ajándékozásnak*. Megmaradnak az elmélkedésnél előforduló szándékos hanyagságok, illetéktelenül kielégített kíváncsiságok, csak félig jószándékkal keresett örömök...

P. Rigoleuc, a XVII. században élt breton jezsuita a harmadik probáció alatt a következőképen határozta el magát arra, hogy „megteszi a lépést” és *elvágja az utolsó hajóköteleket*:

„Örökké fog az tartani, hogy te egyszer sem tudsz magad fölé kerülni és nem tudod sohasem *magadat teljesen Istennek adni*? Oly régóta foglalkoztat téged ez a terv, és jelentkezik a kegyelem a nélkül, hogy e szerető hívásoknak adnád magadat. Talán most lesz az

utolsó sürgetés, és nem lesz többé hasonló alkalmad, hogy a dicsősége utáni buzgóságodat és tökéletességed felé törő vágyadat megmutasd neki. Az idő rövid.”

Én is kérdezzem meg magamat. Vajon a teljes ajándékozás állapotában élek-e? Mit várok, hogy utolsó fenntartott dolgaimat feláldozzam? Az idő rövid. A *jelen meghívás* számomra talán az *utolsó*.

November 13.

Hozzáférhető szentség.

A III. és IV. században a tökéletesség épületének megalkotásához nem kellett semmi más, csak a *puszta*. Később, ha az ember elhatározta, hogy a városok szomszédságában vagy *szívében* akar élni, magas fallal vétette körül magát és vasrácsot tétetett a maga oltalmára. Nem értették meg, hogyan lehet *klauzúra* nélkül gyakorlati aszkétikus életet élni. Szalézi Szent Ferenc nem érte el vágyát, amidőn a szerzetesi életet a klauzúra nélkül óhajtotta megvalósítani.

Manapság nem lehet mondani, hogy a szentség az utcán fut, vagyis hogy gyakoriságával majdnem általános lett. Csak annyiban lehet ezt mondani, hogy többé nem a puszták és zárdák *kizárólagos kiváltsága*. Vannak szentek a családokban, a gyárakban, a szalonokban, amint igen szellemesen mondotta valaki: „Madame Leseur szívélyesen felszolgál egy csésze teát, Léon Harmel gyáros a gyapot legújabb árfolyamáról beszél nekünk, a kis Guy de Fontgalland gyors futása közben lábaink közé esik.”

Ha igaz az, hogy *szenteket találni a világban*, akkor nagy baj lenne, ha a szerzetesi életben nem lehetne találni, vagy nem annyira, ahol annyi de annyi segítség és szentségi keret van, vagy ahol minden Istenhez visz.

Felhasználok-e mindazt, *amit hivatásom megszentelésemre nyújt?* Mi az értéke az imádságomnak, tiszteletemnek, engedelmességemnek, munkaszorgalmamnak, szeretetemnek, a szabályhoz való hűségemnek? Nem kívánják tőlem, hogy mint Szent Jeromos, szikladarabbal üssem mellemet, vagy mint egy stilita, az oszlopon töltssem életemet,

vagy mint egy remete, a falban éljek.
Mindez a külső látszat nem szentség.

Valóban merre vagyok a szentségben?

November 14.

Ismét szentségem.

Úgy látszik, a mai szentség, úgy, amint az modernül jelentkezik, a régihez viszonyítva jobban ki van szabadítva a testből, a keretből és bizonyos bevett szokásokból.

Jobban kiszabadult a testből. Azelőtt a szentséget nem fogták fel tekintélyes gyötrő önsanyargatás nélkül. Jelenleg a nélkül, hogy e testi önmehtagadást elhanyagolnák, a hangsúlyt inkább a belső lemondásra fektetik. Igazuk van.

Jobban kiszabadult a keretből. Valamikor a pusztába menekültek, vagy a rendesen megszokott életen kívül eső életmódot vettek fel. Például sohasem gondoltak volna arra, hogy a világi életben és ruhában szerzetesi életet lehet élni. Ha a ruha nem is teszi a szerzetest, mégsem fogták fel a szerzetest a meghatározott ruha nélkül, amely a

világtól való elszakadását bizonyította. Ma inkább különbséget teszünk a lényeges és az esedékes között.

Jobban kiszabadult bizonyos bevett szokásokból. Régen az volt az általános vélemény, hogy a szenteknek nem voltak hibái, hogy kiskoruktól kezdve szentek voltak, és nem ismertek bennük semmi hibát. Bizonyos korok épületes életrajzainak olvasása egyenesen elcsüggesztő. Nincs soha semmi árnyék a képen, semmi emberi az isteni cselekmény közepette. Ma a szentségi valóság kevésbbé éteri. A szentek emberiek, mint mi. Annyi a különbség, hogy ők igyekeztek hibáikat bátran kijavítani, mi pedig kevesebb erőt viszünk bele.

Alkalmazzam magamra a *mai megszentelődés három vonása* közül azt, ami számomra a legjobb. Ne halmozzam túl az önsanyargatásokat, de legyek erős testemmel. Szerzetem határai között és szelleme szerint a legjobb akarattal szenteljem meg magamat, de amennyire csak lehet, nem a látzatra törekszem. Tudatosan ne egyezzem bele hibáimba, de az erényre való törekvésemben se legyen semmi me-

revség, és ha szentnek, azaz isteniben gazdagnak kell lennem, legyek azzá vonzó és emberi módon.

November 15.

Hogy Istent „lássam”.

Szent Gertrud panaszkodott, hogy *Isten és ő között* a hanyagság vastag bőre sorompót vont. Másutt viszont az Urunk és ő között levő sővényről beszél.

Valóban, Isten már magában nehezen megközelíthető. Minthogy a láthatatlan világhoz tartozik, eltűnik a mi közvetlen benyomásunk elől és mi előlünk, akik bele vagyunk merülve az érzékibe. Hitünk állandó felújításával és természetfeletti gondolkozásunk folytonos gyakorlásával annyira tekintetbe kell vennünk az *isten valóságok valóságát*, hogy azok ezentúl mint igazán létező, valódi dolgoknak tűnjenek elő, amelyeknek valódiabb létezésük van, mint a legmegfoghatóbb földi dolgoknak.

De ez még nem elég. Ha mindezek után Isten és a mi elménk és szívünk

közé az ömegtagadástalanság átláthatatlan fala emelkedik, az elrejtett kincshez nem fogunk eljutni. A kincs nem hagyja majd magát felfedezni, nem tudjuk azt megszerezni.

Tehát *kettős tisztításra van szükség: az első a figyelem képességeinek megtisztítása*, a hitszellem ápolása, a lélek tekintetének a láthatatlan valóságokhoz való beállítása és hozzá alkalmazása. (Ha kívülről jövet sötét helyre hatolunk be, eleinte semmit sem látunk... majd lassan-lassan minden előtűnik. Így van ez itt is.)

A második *az akarat képességeinek megtisztítása*. Ne tegyünk semmi olyant, ami Isten és mi közénk rácsot állíthatna, ne fogadjunk el semmi bálványt... amely talán semmiség, de amely falat képezne... Isten egyedül.

Tehát így:

— *sokáig szemléljek;*

— *semmit se tűrjek meg Isten és a lelkem között.*

E kettős feltétel mellett „látom” Istent.

November 16.

Alázatosság gyengeségünk előtt.

Szent Gertrud egyik életrajzának írója, G. Ledos az Isten e nagy kedvencével kapcsolatban ezeket írja:

„A Szent néha türelmetlenségétől zavarba jött, és amikor hibáiról, amelyekbe *gyengesége* sodorta, elmélkedett, keserű szívvel panaszkodott erről Istennek, és kérte őt, szabadítsa meg ezektől a hibáktól, amelyek lelkének gyógyását elhomályosítják. A Szent az Istentől kapott világosságban megértette, hogy ezek a hibák, amelyeket Isten választottainak meghagy, *irgalmasságának eredménye*. Ezáltal emlékezetükbe akarja hozni, hogy a természettől törékenyek és gyakori esésnek vannak kitéve, és egész tisztaságuk az ő ingyenes irgalmasságának egyszerű eredménye.”

Ezzel még ne vegyem védelembe hibáimat. Tegyek meg minden igyekezetet, hogy magamat megjavítsam.

De miután ezen igyekezetet megtettem, mégis megtörténik, hogy *akaratlan mulasztások* következtek be. Ilyenkor

ne nyugtalankodjam. Isten kettős célból engedi meg azokat:

— *Hogy engem megtartsion az aláztosságbán és abban a tudatban, — amelyet másképen nem szereznek meg — hogy Isten segítsége nélkül teljesen képtelen vagyok a jóra.*

— *Hogy engem bizalommal töltsön el. Isten szeret engem, bár ilyen vagyok, és nálamnál inkább kíván engem megváltoztatni. Támaszkodjam erre a szeretetre.*

„Uram, számítok Reád, tégy engem olyanná, amilyennek látni akarsz engem.”

November 17.

Hagyjuk Istent teljesen szabadon.

Kevés lélek adja meg az Úrnak azt a szabadságot, amellyel Ővele cselekedni akar.

A legtöbbje oldalt fordul, fukarkodik, hímez-hámoz, eltűnik, ma beleegyezik, hogy holnap szavát visszavonja, az Isten kegyelmének sohasem nyújt mást, mint egy *elég szűk bejáratot.*

Amint Isten nem akar erőszakoskodni, úgy kerüli az erőszakkal való belépést. Mivel a lélek nem akar magán erőszakot alkalmazni, megakadályozza, hogy az isteni a maga teljességében beáramoljék.

És így folytonosan ilyen fél-, harmad-, sőt negyedszentség között hánykolódunk, amikor Isten gazdagabb és teljesebb lehetőséget kíván.

Ez a sok zsugoriskodás és fizetéshalasztás *gyengeségemből* magyarázható, és sohasem javítható meg teljesen. Gyenge leszek mindenkoron. Jó ezt nekem mondanom, de nem azért, hogy magamat elkedvetlenítsem, hanem hogy alázatos maradjak és Isten kegyelmére számítsak.

De vajjon nincs-e többé-kevésbbé beleegyezett hibáimban *bizonyos rész személyes hanyagságomból* vagy a felelősségből, amellyel tartozom?

Ezt az eléggé nagy és szándékos hanyagságot csökkenteni akarom. Mindíg van idő arra, hogy teljesen átadjam magamat. Az óra bőségesnél bőségebben áll rendelkezésemre, a kegyelem ajtómon zörget, Isten annyit szeretne nekem

adni. Göngyöljem ki az isteni meghívások előtt fogadó képességemet, és főként beleegyező hatalmammat. Ita, Pater. Úgy van, Atyám és Istenem. Elfogadom, beleegyezem. Beszélj, hallgatlak, és már igent mondok.

November 18.

Lámpa olaj nélkül.

A történelem bizonyos szakában beszélhettek „lélek nélküli világról”. Az intézmények fennállottak, a társadalom tartotta magát, de sokkal inkább a megszerzett gyorsaság és szokás ereje folytán, mint az életben gazdag belső erőteljesség által.

Charles Nicolle, a híres orvostudós megtérése előtt magát a *katakomba egyik lámpásához* hasonlította, amelyen Krisztus monogramja van, de amely nem világít, minthogy emléekben őrzik. Ő is *keresztény burkolat olaj nélkül*.

Nem történik-e velem is hasonló jelenség? *Homlokzat és belül semmi. Ékesség, belül nincs lélek. Kívül szerzetesnő, belül üresség.*

Sok keresztény a világban *mutató*s keresztény életet él. A külső látszat ép, de ne beszéljünk életről.

Azt mondják, szerzetesi élet. Kell, hogy ez valóban élet legyen, máskülönben csak hazugság és szemfényvesztés.

Vigyázzak erre.

Istenem, add nekem, hogy irtózzam attól, hogy *látszassam*, a nélkül, hogy *vagyok*, hogy halljam, amint mondják: ez egész lélekkel szolgál, és lélek nélkül *vagyok*, hogy előtted égő lámpa *vagyok*, és csak egy *olajtalan* és *lángnélküli* tartály *vagyok*.

Valóban, *Krisztus-monogrammal* *vagyok* *megjelölve* beöltözésem, fogadalmam és jelvényeim által, amiket vislek. Talán keresztet vagy szívet vislek és rajta ünneplő jelmondatot, amely magasztos életeszményemet hirdeti.

Vajjon ez az eszmény fémre írt szavakra vagy egy szép jelképre zsugorodik össze, amely így nem ér többet, mint egykori csecsebecsém?

Ez komoly dolog. A Mester mondotta: „Világoskodjék *világosság*tok!” Nem

*aludt-e el életem? Gyorsan gondoskod-
jam lámpásomról, és gyujtsak lángot!*

November 19.

Kis cselekedetek.

„Elég szeretettel felvenni egy tűt,
hogy egy lelket megmentünk” — mon-
dotta Szent Terézke.

Ez a mondás a Notre Dame-kongre-
gáció egyik jó kisegítő nővérére emlé-
keztet, aki élete folyamán gyakran a
kertben volt elfoglalva. Halála előtt az
apró faágak gyakori összeszedéséről be-
széltek, amire azt felelte: „Egy ág sem
volt, amelyet nem szeretetaktusból szed-
tem volna fel.”

Ime, az igazi gyakorlati szentség:
vigyünk sok szeretetet *apró elfoglaltsá-
gainkba*, amelyek életünket szövik.
Isten nem kéri tőlem nagy cselekedetek
végzését, hanem hogy napjaim minden
kis cselekedetét nagy szeretettel végez-
zem. A szeretettel így átalakított ezer
apró semmiség remek szép valamivé
lesz, amelyből Isten dicsőségét meríti.

Az egyik napon Viktória angol király-

nő egy papírgyárat látogatott meg. A munkavezető mindent megmutat a királynőnek és udvarhölgyének, a nélkül, hogy tudná, kikkel áll szemben. Befejezésül levezeti őket abba a terembe, ahol a nyersanyag kiválasztása folyik. Egész szeméthalomból bűzös rongyokat húznak elő. Elmondják a királynőnek, hogy éppen *ezekből a rongyokból legelső minőségű, és szeplőtelen fehérségű papírost* gyártanak.

A munkavezető a hölgyek eltávozása után tudta meg, hogy a látogatók egyike maga az angol királynő volt. Nemsokára a királynő királyi címerrel ellátott gyönyörű papírcsomagot kapott. Egy írás volt benne, amely azt mondotta, hogy ez a papír ugyanazon rongyokból készült, amelyeknek kiválasztását a királynő látta.

Mily szép és beszédes jelkép az *apró semmiségekből, semmitérő maradékokból, eldobott rongyokból készített ragyogó fehér papír!* Káprázatosan szép életet lehet semmitmondó cselekedetekből, szürke napjaink szétaprózott perceiből alkotni. Már majdnem azon voltál, hogy életed szegénysége miatt so-

páncodj. Nézd csak közelebbről, nem látod, hogy *arany*?

November 20.

Hivatalom.

Isten Zakariással, Keresztelő Szent János atyjával azalatt közölte titkait, mialatt az *hivatalát gyakorolta*. (Lk. 1, 8, 9.)

Egy hivatal és a velejáró különféle kötelesség nem jelent nagy dolgot azon oknál fogva, hogy ez a dolgok megszokott rendje, és mindenkinek egyformán megvan a maga hivatala. És mégis azt mondhatjuk, hogy sohasem vagyunk Istenhez közelebb, és Ő sem hajol sohasem közelebb hozzánk, mint e hivatal gyakorlásakor.

Nem szentelem meg magamat egy általánosan elképzelt szerzetesi élet *elvont keretében*, hanem hivatalom és személyes életem *egészen konkrét keretében*. Minden elmúló órában *helyzetem és szerzetem követelményei* által, azaz a *Gondviselés* akaratától meghatározott tevékenységi programom van. Ha ezt

a programmot legjobb akaratom szerint betöltöm, nem tehetek semmi olyant a világon, amiben Isten több kedvét találná.

Hogy tehát szép életet éljek, ahhoz nem szükséges, hogy ezt vagy azt tegyem meg, inkább ezt a nagy cselekményt végezzem, mint a konyhaedény tisztogatását vagy a folyosó seprését. Egyedül az szükséges, hogy ebben a munkámban, amely lehet kicsiny vagy nagy, a világ szerint fontos vagy lényegtelen, *azt tegyem meg, amit Isten tőlem kér.*

Egyébként elvileg *a kis cselekmény* fontosabb, mint a nagy, mert *több alázatosságot* követel. Ha tehát hivatalom főként apró cselekedeteket kíván tőlem, örvendjek neki. Ezáltal könnyebben tudom magamat megszentelni. És mint-hogy cselekedeteink értékét nem a bennük levő természetfeletti érték szerint becsülik meg, hanem személyünk állapota szerint, akik azt cselekedtük, cselekedeteink annyit érnek, amennyi szeretet élteti azokat. Legyen a tett akár kicsiny, akár nagy, ha nagy szeretetet viszek bele, nagy dolog lesz. Vigyem

bele minden igyekezetemet abba, hogy *magamat hivatalomban megszenteljem*. Tegyem meg azt jól és fűzzek bele lehető legnagyobb szeretetet. Ezáltal készítem elő magamat leginkább arra, hogy Istentől titkokat kapjak, ha ő ilyeneket reám akar bízni.

November 21.

Mária bemutatása.

Egy kisleány valahol a földkerekség egyik pontján *felajánlja magát Istennek*. Úgy látszik, mintha ebben az esetben nem lenne különösen megható és jellemző dolog. Az *imádságát végző* gyermek kedves kép, de ez ezer és ezer példában megismétlődik, tehát nem új dolog.

Igen. De *ki* ez a kisleány, és *mi* az ő imádsága és felajánlása?

Szent Terézkét három vagy négyéves korában az atyai ház egyik lefüggönyözött szobájában imába merülve találják és kéri tőle: „Mit csinálsz itt?” „*Gondolkozom*”, feleli. Ez meghat minket, mert ez a szó gazdag gondolatban, és

mert ettől kezdve a „kis” Teréz nagy szent lett.

Amikor halljuk, hogy a hasonló korú leányka, aki később *Alacoque Szent Margit* lett, Istennek szenteli szüzességét, hasonló okból csodálkozunk, és ilyen korban szinte elképzelhetetlennek tartunk ilyen felajánlást.

Egészen más a *kis Mária*, mint alázatos húgai, Teréz és Margit. Mérhetetlen nagy távolság van egy közönséges szent és a *minden szentek Királynéja* között, akinek négyéves korában bemutatása napján végzett felajánlása hasonlíthatatlanul gazdagabb szeretetet fejez ki, mint a Verosvres-i vagy az Alençon-i leányka felajánlása.

Éljem át ezt a jelenetet és egyesüljek vele.

Emlékezzem vissza a kegyelemnek *első* és talán oly távoli *érintésére*. Legelső vágyaimra, hogy Istennek adjam magamat. Micsoda üdeség! *Oly fiatal* voltam, de már oly mélységesek voltak ezek a vágyak! Erősödtek-e azóta, vagy veszítettek erejükből?

Mária, te növekedtél. De én *gyermek maradtam*. De legalább kicsinységemre

hivatkozva arra kérlek, mutasd be mai felajánlásodat akkori szíved által. Ugy-e megteszed?

November 22.

Túlzások.

A *túlzás* gyakran leselekedik az érzékeny és képzelődő lelkekre. Utasításnak veszik a hamis fényből eredő sugallmazást, amely egyedül a többé-kevésbé zavart lélek mélységéből, vagy az egykori olvasmányok egyszerű emlékéből, vagy pedig felül nem vizsgált indításból jön, amelyről a valamivel több bölcsesség kimutatná, hogy az eset miatt a *világosság angyalává* változott *gonoszság szellemétől* származik.

Mily eseteket nem láttunk már az Egyháztörténelem folyamán? Egyesek azt mondták: „Csukjuk be a könyveket, szüntessük meg a tanulmányokat és adjuk át magunkat az elmélkedésnek és egyedül az *elmélkedésnek*.” Mások meg így beszélnek: „Isten szolgáinak *nem kell* az előjárónak abban *engedelmeskedni*, ami a szemlélődést megzavarná.”

Azon ürügy alatt, hogy az elmélkedő szellemet kifejlesszék, *lemondanak állapotbeli kötelességükről*. Azután ott vannak az *önsanyargatás túlzásai*. Nem törődve a szabállyal vagy az előjárók engedélyével, sőt néha nem törődve a józan ésszel, legyöngítik és tönkre teszik testüket.

Az igazi bölcsesség inkább Keresztes Szent János következő ítéletében van. A Szent „A Kármel feljárata” című könyvében ezeket írja: „Annyira ragaszkodnunk kell az észhez és a *tanításhoz*, hogy ha tetszésünk ellenére vagy tetszésünkre valami természetfeletti közlést kapunk, csak azt fogadhatjuk el belőle, ami úgy az ésszel, mint a tanítással teljesen megegyezik, és ebben az esetben is csak azért fogadjuk el, mert *ésszerű dolog*, és nem azért, mert kinyilatkozás, tehát félretesszük azt, ami tisztán kinyilatkoztatás.”

„Istenem, adj nekem igazi nagylelkűséget, de az legyen mindig *okosan szabályozott, bölcs, és az engedelmességgel és a józan ésszel megegyező.*”

Tág katolicizmus.

Ez a két szó nem jelent egyet? Tág annyit jelent, mint *szétterjeszkedő*, és katolicizmus annyit jelent, mint a *világ legtávolabbi részeire való szétterjeszkedés*.

Mégsem haszontalan e két szó egymás mellé állítása. Megtörténhetik velem, különösen ha *viszonylagosan zárt* milióban élek, hogy magamnak a csupán tőlem látott és érintett határok közé szorított katolicizmust csinálók.

Gondolattal *le kell bontani a válaszfalat*, és el kell jutni a legtávolabb vidékig, mindenüvé, ahol egy vagy több lélek szükségét szenved.

Granadában a rekreáció alatt Keresztes Szent János rendtestvérei észrevették, hogy a Szent kövekből halmot emel. Azt több részre osztotta, és egy kavicsot félreállított, amelyet mintegy földbe gyökerezve sokáig elnézegetett. A testvérek magyarázatot kértek e felől. Ez a kis kavics a lelkeknek azt az igen kicsiny számát jelentette, akik a földön

élő összes emberek között az evangélium világosságára jutottak. A körülbelül két milliárd földi lakos között még mindig egy milliárd pogány!

Gondoljak gyakran Keresztes Szent János kis kavicsára vagy inkább arra, amit az jelent. *Szélesítsem ki szándékaimat a világ szükségleteinek méreteihez. Szenvedjek arra a gondolatra, hogy Urunkat még ily kevésbé ismerik. Imádkozzam, hogy a kereszténység a pogány országokban szétterjedjen. Ajánljam gyakran a távoli misszionáriusokat Urunknak.*

„Ó Istenem, növeld bennem a *Miatyánk* szellemét, és ez legyen az én örökös kívánságom: *„Jöjjön el a Te országod!”*

November 24.

Keresztes Szent János.

Keresztes Szent János korában az egyik kármelita zárdában egy bőrre festett kép volt, amely *a keresztet hordozó Jézust* ábrázolta. Szent Jánosnak az a gondolata támadt, hogy a képet nem

hagyja a zárda belsejében, hanem kitéteti a templomba, hogy a hívek tiszteljék. Egyik napon a Szent elmélkedése alatt az Üdvözítő ezen szavait hallotta: „János testvér, kérj tőlem, amit akarsz, megadom neked azon szolgálatért, amit nekem tettél. „A szerzetes a következő csodálatosan szép választ adta: „Uram, azt akarom, hogy *szenvedéseket adj nekem, hogy azokat éretted elviseljem, és hogy megvessenek és kevésre becsüljenek.*”

Kettős tanítást vonhatok le ebből.

Az első a *kereszt tisztelete*. Szeressem egész szeretetemmel Krisztus kálváriai képét, és különösen tiszteljem fogadalmam feszületét.

A második lecke: értsem meg, hogy a kereszt szeretete nem csupán egy fából vagy fémből készült tárgy szeretete, amely Üdvözítőm fájára emlékeztet, hanem ez egyúttal a kínálkozó kis és nagy keresztrefeszítési alkalmaknak *szeretettel való elfogadása*.

Ó Jézus, Keresztes János, keresztrefeszített szolgád közbenjárására add meg nekem a *kereszt tiszteletét és a kereszt szeretetét*. Már többször kértem tőled

ezt a kegyelmet, és jól tudod, hogy sürgős ennek a megnyerése. Még valamit kérek alázatosan. A szentek nagylelkűsége *elragadtat engem*, de meg is *félemlít*. Annyira az ő bátorságuk és szeretetük alatt érzem magamat, és kétségkívül az én kegyelmem nem az övék. De legalább távol, az én soromban tudjak kislelkűség és kedvetlenség nélkül „szolgálni”.

Előre! Állj fel lelkem a jó Mester keresztje mögött, a szentek hosszú sorának utolsó helyén, akik nem kímélték magukat, amikor Krisztus dicsőségéről volt szó.

November 25.

Miért nem én?

Amikor bizonyos a szenteknek, sőt talán a közelemben lévő lelkeknek nyújtott kiváltságokat szemlélem, amikor látom, hogy mekkora nehézségekkel kell küzdenem, hogy Istennek tökéletesen szolgáljak vagy magamat az elmélkedésben hűségesen megtartsam, és ugyanakkor mások mintegy repülnek a

jó Mester szolgálatában, vagy készek a hetedik éig repülni, olyankor nem irigység, hanem *bánat* fog el.

Mit tettem a jó Istennek? Nem igyekeztem neki odaadni az én egész kis mértékemet? Miért bánik velem ennyire *különböző módon*?

A lelki élet egyik nagy mestere, Alvarez de Paz a *kegyelmek elosztásában levő egyenlőtlenségek* okát a következőképpen magyarázza meg:

„A méltányosság nem kívánja, hogy minden igaz a tisztaság ugyanazon magas fokára emeltessék. Az égi haza nem *egyforma* kövek halmaza, hanem tökéletes város, amelynek tulajdonsága a rangban való *egyenlőtlenség*, és a méltóságban való *különféleség*. A városok mintájára kell, hogy egymástól különböző osztályok legyenek benne. Azok, akik például nincsenek az apostolok, vagy vértanúk, vagy egyháztanítók kimagasló dicsőségére meghíva, sem megválasztva, nem kapják e dicsőségnek vagy állapotnak megfelelő kegyelmet, hanem egy bizonyos segítő kegyelemkincset, amely *személyes hívásukkal összhangban van*.“

Ezen első okon kívül íme, a második ok:

„Az Udvözítő ebben az egyenlőtlen elosztásban nemcsak a *Gondviselés törvényeire* volt tekintettel, hanem leereszkedően irgalmasnak mutatkozott a választottak gyengesége iránt, és nem akart erőikkel aránytalan terhet rakni rájuk, mert félt, hátha az adományozott kiváltságok súlya alatt összeesnek. Ezért kaptak egyesek öt talentumot, mások kettőt, és ismét mások csak egy talentumot, vagyis azon képességük szerint, amellyel azokat értékesíthetik.”

November 26.

Az idők szorongatása.

P. de Foucauld egyik nap ezt írta: „Van egy mondás a Szentírásban, amelyre mindig vissza kell emlékeznünk, és ez a Jeruzsálem újraépítésének idejére vonatkozó jövendölés, amely szerint a város in angustia temporum, az idők szorongatásában fog újraépülni. (Dán. 9, 25.) Dolgozni kell egész életünkön át, az idők szorongatásában. A nehézségek

nem jelentenek átmeneti állapotot, mint a szélroham, amely jön és elmúlik, és utána nyugalom van és dolgozhatunk. Nem. Azok *rendes állapotot* jelentenek, számítanunk kell arra, hogy egész életünkön keresztül a jó dolgok végzése közben az idők szorongatásában élünk."

Mindíg az a régi ábránd kecsegtet minket, hogy egy szép napon az Egyház megszűnik *küzdő Egyház* lenni, és már itt a földön *győzedelmes Egyház* lesz. Nagyon jó lenne ez. És mennyire örülne a szívünk ennek!

De mindíg *harcolni a sötétben*, meg nem értéssel, ellenségekkel, üldözéssel körülvéve lenni, állandóan a katakombák és cirkuszi játékok légkörében élni, gyanúsításokkal és sikertelenséggel találkozni, a legszebb művek kompromittálva, a legegyszerűsebb szándékok félremagyarázva, és e miatt stagnálás és talán, legalább is látszólagos visszaesés az Isten Egyházában! Mindez nem töri le az ember kedvét? Mindíg csak *az örökös újrakezdések*, hogy egy művet befejezzünk, ami sohasem lesz teljes. Alig érte el a kereszténység katedrálisa az alapjától számított néhány métert

vagy esetleg magasabbra is jutott, és földig rombolják.

Mit csinál hát Isten?

Ezt csinálja: sokszoros *alkalmat* nyújt nekünk a *türelemre*, felhív minket az *önmagunkba való visszatérésre* (mit ér szentségem köve a falazatban?), *nagy-lelkűsége*re indít, végleg megszégyeníti ellenségeit, mert Istennek az a különlegessége, hogy a folytonos kudarcokból sikert kovácsol. Ha Isten minden ütésre nyerne, az Egyház nagyon gyorsan haladna előre, és *mi elszundikálnánk*.

November 27.

A félelem.

Bizonyos súlyos események előtt, amelyek végbemennek vagy végbemehetnek, nem lehetetlen, hogy félelem fog el.

Nem azért fog el, mert kételkedem Isten győzelmében. Tudom jól, hogy Ő az Úr és *hiszem és remélem*, hogy az is marad mindörökké.

Nem azért fog el, mert nem vagyok

kész a szükséges nagylelkűségre, a szenvedésre, életem feláldozására, ha arra sor kerülne.

Még kevésbbé azért fog el, mert legcsekélyebb gondolatom lenne, hogy Isten *elhagyhatna minket*, és hűsége véletlenül elfáradna.

De a nélkül, hogy akarnám, nem vagyok nyugodt. Mindenek után, ha ez vagy az az esemény megtörténne? Valamikor ilyen körülmények között nem következett-e be? Még visszatérhet. Ime, így leszek a *nyugtalan*ság martaléka. Egy protestáns bizonyos lelki-gyakorlatos magánya után a félelem leküzdésére a következőket írta:

„Félelem, félelem, félelem! Egyszerű kíváncsiságból tekintsünk vissza a hét végén, és számítsuk össze azt az elpazarolt ideges energiát, amellyel a bekövetkező kellemetlenségekre és szerencsétlenségekre gondoltunk. Sok ember tudatos életének nagyrészét azzal tölti el, hogy előre szenved, és gondokat csinál magának csekély dolgok miatt, amelyek bekövetkezhetnek, meg nem is...”

Mit csináljak hát? Nyugodt, határo-

zott és gyakran megújított meghódolási cselekedettel *bízzam magam Istenre, az ő gondviselésére, amely irányítja a világot és felügyel rá.*

„Ó Uram, én hiszem, hogy Te mindent kezvedben hordozol, és semmi olyan nem érhet, amit te nem akartál, vagy nem engedtéél meg, és egyetlen hajunk szála sem eshet le fejünkről, ha ellenállsz. Átadom magam *a te végtelen felségednek* és nyugodtan akarok élni. Belete-metkezem mindenhatóságod és végtelen szereteted határtalan nyugalmába. Minél *sötétebb* az ég, annál ragyogóbban világítsz, *egyetlen csillagom.*”

November 28.

A hitből éljek.

Azért félek néha a sötét *események* közeledésekor, a *betegség* jelentkezésekor, apostoli működésem *sikertelensége* előtt, mert hiányzik a hitem.

Nem hiszek eléggé Istenben. Én is elmondom a Hiszekegyet, de távol vagyok attól, hogy az elmondott szövegnek megadjam azt az értelmet, amit tartal-

maz. Ha őszinte lennék, nem mondanám azt: Hiszek egy Istenben, hanem azt mondanám: Nem hiszek Istenben, nincs feltétlen bizonyosságom abban, hogy Isten tökéletes ura az egyedeknek és a körülményeknek. Úgy gondolkozom az életről, mint azok, akiknek az Úr igazában nem úr. A föld dolgait nem az örökkévalóság szemszögéből vizsgálom.

Ha egészen őszinte lennék, talán még a Miatyánk első szavát sem tudnám igazán kimondani. Ha azt állítom, hogy Isten a *mi Atyánk*, ezzel megerősítem azt, hogy minden dolog az ő mindenható atyai jóságából jön elő...

Elfelejttem *Isten mindenhatóságát*.

Elfelejttem *Isten atyaiságát*.

Ime, ezért nem tudom többé a Miatyánkot és Hiszekegyet teljes őszinteséggel kimondani.

De igen, jó Istenem! Ki akarom mondani azokat, és beléjük akarom vinni egész lelkemet, egész hitemet. Hátra a látszólagos dolgokon alapuló ítéletekkel! Ime, e szavak: szenvedés, megpróbáltatás, nehézség, fáradság, sőt halál *új értelmet* nyernek. Mindent felül-

vizsgál a végtelen Hatalom. Minden a végtelen Szeretetből jön elő.

Mitől félek az olyan Istennel, aki Isten és Atya?

November 29.

Fölösleges nyugtalanság.

Túlzottan érzékeny vagyok, és kivált a fájdalmas események mély, hosszadalmas és igen sokszor túlzott benyomással vannak reám.

Nemcsak a valóban bekövetkezett vagy bekövetkező események vannak reám hatással, hanem talán azok is, amelyek sohasem fognak bekövetkezni, de esetleg alkalmasak arra, hogy beálljanak. Agyrémekkel hegyeket alkotok, elképzelem a legrosszabbat, és tisztán lehetséges bajokkal oktanul gyötöröm magamat.

Ez onnét van, hogy úgy a valóság iránti józan érzékben, mint az elégséges hitszellemben hiányt szenvedek.

A valóság iránti józan érzék. Egy zarándok rettenetes varázslónővel találkozik, akinek pestis a neve.

— Hová mégy? — kérdi a varázslónő.

— Bagdadba megyek, hogy ötezer embert megöljek — felelte a pestis.

Néhány nap múlva a zarándok ismét találkozik a Bagdadból visszatért varázslónővel.

— De ötvenezer ember pusztult el! — szólt a varázslónő.

— Igen, — feleli vihogva a pestis — én csak ötezret öltem meg, a többi negyvenötezer félelemtől halt meg.

Elég sok baj ér minket. Ne szenvedjük át százszorosán már előre azon bajokat, amelyek ránk jöhetnek, és amelyeknek nagyrésze nem fog eljönni.

Elégséges hitszellem. Forduljak a természetfelettihez, hogy túlzott érzékenységemet kijavítsam. Az az ideális, hogy lássam tisztán a dolgokat, hogy naívságba ne essem, azután legyen bennem örvendezően átadó szellem: semmi sem érhet az Isten engedélye nélkül. A Magasságbeli oltalmazza a mezők lilio-mát. Kisebb vagyok szemében, mint a mezők lilio-ma?

Elhatározás: életemben valóban élek, és ne haljak meg a félelemtől.

November 30.

Szent András.

Szent Péter és Szent András Urunk hármaskör meghívásában részesült. Jézus, először személyének megismerésére hívta meg őket (Ján. 1, 42.), azután bizonyos ideig való követésére (Lk. 5, 4—7.) és végül végleges hivatásukra, hogy Őt mindenkorra kövessék. (Mt. 4, 18.)

Hány állomása volt az én hivatásomnak is! (Nem beszélünk itt szerzetesi hivatásról, hanem szentségi hivatásról.) Megértettem már a világban, hogy nem követhetem a világot. Már ez mérhetetlen kegyelem volt. Eleinte nem értettem meg, hogy ez a világ elhagyását jelenti. Lassankint világosan láttam, és elhagytam övéimet, csónakomat és hálómat.

Azonban, ha az ember egyszer a szerzetesi életben van, még nincs mindennek vége. *Minden csak ekkor kezdődik.* Éveket lehet szerzetben tölteni elég közönséges élettel. Eljön a pillanat, amikor — a lelki élet nagy mestereinek szavaival élve — az ember arra kap

meghívást, hogy „megtegye a lépést”, azaz feltétlenül és véglegesen szakítson, amennyire lehet, hibájával, az önszeretet utolsó tartalékával, és emelkedjék fel a szeretetáldozatban. Isten az ő különös kegyelmével megérinti a lelket, és a lélek egészen másképen lát, mint a multban. Egy világ meghalt, új élet kezdődik. A már eléggé nagy hűség arra bátorította fel az Istent, hogy újat kérjen. Ezentúl *tökéletes hűségre* kell törekedni, vagyis a lélek mindig a Mesterrel lesz, és a Mester mindig a lélekkel.

„Ő Szent Péter és András, ti nagy apostolok, vezessetek engem Jézushoz! Mutassátok meg, hol lakik. Ismertessétek meg velem a *titkos lakhelyeket*, ahol még oly sok dolgot kell megtanulnom, annyi szeretetszót kell mondanom és hallanom.”

Pünkösd utáni tizenhatodik vasárnap.

A tökéletesség után való buzgalom.

A napi könyörgésben „a jócselekedetekben való buzgóságot” kérjük.

A tökéletesség utáni buzgalom legyen: 1. *lángoló* és a mellett 2. *megnyugodott*.

A *lángoló* buzgalom. Le Clerc Alexia, Fourier Szent Péterrel a Notre Dame kanonokrend alapítónője még csak húszéves volt, és a világban élt. Hirtelesen megérintette a kegyelem; megígéri, hogy ezentúl mindig azt fogja cselekedni, ami *a legkedvesebb Istennek*.

Nagyszerű! Mégis jegyezzem meg, hogy ha a nekem adott kegyelem szerint kell mennem, az én kegyelmem nem a szomszéd kegyelme. Nem az a fontos, hogy *a lehető legszebb programot* igyekezzem megvalósítani, hanem hogy azt a programot valósítsam meg, amelyet Isten tőlem kíván. Ez a program érjen akármennyit, talán nem oly díszes, mint a másiké, de ez az, amit meg kell valósítanom. Ehhez ragaszkodjam, és hagyjam a többieket menni az ő kegyelmük után.

Egy versenypályázatra két építész-mérnök pályázik. Elh hozzák tervrajzukat. Az elsőnek a tervrajza oly szép, hogy a másodiknak a barátai kétségbe esnek, de az nem csügged el, és azt mondja:

„Az első terv nagyszerű, az enyém nem oly fordulatos, de az előirányzott tervet pontról-pontra megvalósítom. Ha hibáznı fogok, visszautasítok minden fizetést.” A pályázatot az utóbbi nyerte el.

Megnyugodott buzgalom. „Az erény rendetlen keresése hiba, és a nyugtalan vágy, hogy minden tökéletlenségünk˝től mihamar megszabaduljunk, csak az önszeretet ábrándja”, — írja Faber „A lélek előrehaladása” című könyvében. Igaza van. A tökéletesség nem épül fel egy nap alatt. Legyek nagylelkű, de *megnyugodott*. Lassan járj, tovább érsz. Lassan menni nem jelent lustán, lányhán menni. Ne idegeskedjem, de ne is hagyjam el magamat.

„Istenem, adj nekem élő lelket, biztos programot, és *megnyugodott* buzgalmat, hogy jól szolgáljak neked.”

Pünkösd utáni tizenhetedik vasárnap.

A gonoszlélek.

Egyeseknél divatos azt hangoztatni, hogy a gonoszlélek befolyása jelentéktelen. Öreges, elavult dolognak szeret-

nék tartani az ördög létezésének hitét. A modern kor, szerintük, ezt megváltoztatta.

Nem. Minden igaz lelkiiségnek számot kell vetni az ember problémáinak valódi adottságaival. Márpedig az emberi sors-történetben az ördögnek megvan a maga helye, mégpedig fontos helye, és annak elfogadása nincs tetszésünkre bízva, hanem hittétel tanítja azt.

Egyébként nem szabad a másik végletbe sem esni, és az ördög hatalmát ok-talanul megnagyítani. A gonoszlélek csak teremtmény, tehát csak teremtményi hatalma van, és nem tetszés-szerinti hatalma, amelyet semmi, vagy majdnem semmi korlátoz. Tiszta szellem, és nem olyan, mint mi, anyaggal kevert szellem, tehát tökéletesebb természete van, és ezért gyanakodnunk és vigyáznunk kell.

Nagy hatalma nem abban van, amiben mutatkozik, hanem amiben nem mutatkozik. Az árnyékban, tudtunk nélkül dolgozik, és csak egy idő múlva fedez-zük fel, hogy az ajánlata, amely minket elszédített, kísértés volt. Mialatt a kísértés folyt, a kísértőt nem vettük észre.

Avilai Szent Teréz egyik nap észre-
vette a gonoszlelket. Talán zavarba jött
a Szent? Semmiképen. Ezt mondotta:
„Mihelyt megláttam, minden félelem
nélkül nevetni kezdtem.” Ez illeti meg
őt.

Tehát ne vegyem fel tragikusan a
gonoszlélek működését. Józan és bölcs
gyanakvással legyek iránta. Őrizzem
meg mindenben nyugalmamat, és a kí-
sértést leggyakrabban megvetéssel és
mosollyal úzzem el. Ez nem zárja ki a
határozottságot, mert arra is szükség
van.

Pünkösd utáni tizennyolcadik vasárnap.

Adjak hálót Istennek.

Az Egyház a tizenharmadik vásár-
napon felhív, hogy tekintsük az isteni
kegyelem élvezőit, akik azt *elfelejtik*
megköszönni. A tíz meggyógyított bél-
poklos között csak egy gondol arra, hogy
köszönetet mondjon.

Ma bemutatja, hogy a tömeg az ina-
szakadt meggyógyításánál *dicsőséget ad*
Istennek a kapott kegyelemért.

De itt csupán ideiglenes jótéteményekről van szó. A korinthusi levélből vett mai szentlecke a test meggyógyításánál sokkal fontosabb jótéteményekért, a lélek gazdagságáért való hálaadásra buzdít.

„Testvérek, mondja Szent Pál, szüntelenül hálát adok Istennek mindenkor értetek Isten kegyelméért, amely megadatott nektek Krisztus Jézusban, hogy mindenben gazdagok lettetek őbenne.”

Elégge gondolok-e arra, hogy *hálát adjak Istennek* az isteni életért, amelyet keresztségem napján Jézus Krisztusban kaptam, és amely ezen lelki születés óta végtelen irgalom következtében megmaradt? Elégge gondolok-e arra, hogy *megköszönjem Istennek* a szerzetbe való lépésemig adott minden kegyet, talán lelkem meggyógyítását, vagy valamely nagy veszélyben gyakorolt különös oltalmát? Elégge gondolok-e arra, hogy hivatásomat *az Úrnak megköszönjem*? Annyi mást nem választott ki, akik annyit, sőt többet értek!

És *szerzetbe lépésem óta* mennyi kegyelem! Belső kegyelmek, magasabb hívások, állandó sürgetések, a jobb

utáni szomjúság. Környezetemből, előjáróimból, szerzetem hagyományaiból kisugárzó kegyelmek.

Mekkora gazdagság! A szentleckében Szent Pál köszönetet mond keresztényei helyett. Ne várjam, hogy mások mondjanak *helyettem* és az én számlámra köszönetet. Mindenért, Uram, *köszönetet* mondok. És add, hogy semmit se veszítsek el abból, amit nekem adtál, hogy az *összes talentumokat gyümölcsöztessem*.

Pünkösd utáni tizenkilencedik vasárnap.

Távoztasson el Isten minden bajt.

A mai szentmise orációjának ez a kérése csatlakozik a Miatyánk „*Szabadíts meg a gonosztól*” és a Mindenszentek litániájának „*Ments meg Uram minket*” könyörgéséhez.

Az ördög cseleitől, *ments meg, Uram minket!*

A döghaláltól, éhségtől és háborútól *ments meg, Uram minket!*

Ments meg, Uram minket...

Amikor a baj távol van, e kérések-

nek régies és valószínűtlen jellege van. Ki gondol arra megkísértése előtt, hogy mélyen átérezve mondja: az ördög hálójától, ments meg Uram engem? Ki *kívánta igazán*, hogy ne jusson pestisbe vagy éhségbe, mielőtt megismerte volna a ragályokat vagy a munkanélküliséget?

Amikor az ember a siralomvölgyében több mint egy könnyet hullatott, több meggyőződéssel és átérzéssel mondja a könyörgést a baj távoltartásáért (feltéve, hogy nem lett lázadóvá).

Egyébként vigyázzak, és ne túlozzam szenvedésemet. Mivel az enyém, könnyen azt képzelem, hogy felülmúlja mások összes szenvedéseit.

Igy van ez mindenütt. Az orvos a kórház betegeihez kérdést intéz: „Szenvedéseket enyhítünk. Kié a legnagyobb?” Mindenki, majdnem mindenki azt feleli: „Az enyém.”

Kerüljem a tények nagyítását, ne hordjak képzelettel készült keresztet. Az elfogadott szenvedés már kevésbbé nehéz kereszt.

Valóságban és természetfeletti szemszögből nézve az egyetlen baj, ami számít, a vétek. A Miatyánk ettől a bajtól

való végleges szabadulást kéri. Az *ideiglenes* bajok a jónak forrásai lehetnek. A *bűn a teljes baj*. Ettől kell félni, a többit Istenre bízom.

Minthogy gyenge vagyok, arra kérek Uram, hogy miután mindenkorra megőriztél a valóban beleegyezett legkisebb hibáktól, kímélj meg engem a nagyon kínos megpróbáltatásoktól. Bízom benned.

Pünkösd utáni huszadik vasárnap.

Béke és ellenállás Istennek.

A mai misekönyörgésben békét kérünk az Úrtól. Ez csak akkor lehetséges, ha a lélek el van szánva, hogy követi az Istent oda, ahová Isten vezetni akarja.

„Ki merészel Istennek *ellenállni* és a mellett *megőrizni a békét?*” kérdi Jób. Béke csak a *mi akaratunknak* az isteni akarathoz való teljes és feltétlen *illesztésében áll*. Ha akaratom Isten akaratával *szöveget képez*, ha nincs egészen *ugyanabban a tengelyben*, ellentétben

van, és én a szó erős értelmében nem vagyok *normális* helyzetben.

A Szentírás ezt arra mondja, aki súlyos bűnben él. Az vágyódhatik béke után, kiálthatja: béke! béke! Lehetetlen békében élnie.

De nemcsak a súlyos véték veszi el a békét. A *legkisebb ellenállások is*, ha azok beleegyezettek, felhőt borítanak a lélekre, amely nincs többé a teljes kivirágzás állapotában és valami megzavarja derűlségét.

Bizonyos, hogy hűségünk főindítóoka nem lehet a belső béke megőrzésének a vágya, de tudnom kell, hogy az az állítólagos öröm, amelyet személyemnek engedve szándékosan keresek, a *kedvetlenség* árát fogja követelni, amely gyakran messze felülmúlja a magamra erőszakolt örömet.

A *teremtmény boldogsága az Úr szolgálata*. Minél teljesebb ez a szolgálat, annál teljesebb a boldogság. Buzgóság és boldogság rokonértelmű szavak. Értsük meg jól: akaratbuzgóság és belső boldogság.

„Jézus, add, hogy sohase álljak ellen szándékosan kegyelmednek!”

Pünkösd utáni huszonegyedik vasárnap.

Szenteltessék meg a te neved.

A mexikói vallásüldözés alatt Flores Anaklét vértanú fiatal özvegye állhatatosan követelte férje holttestét. Amikor megkapta, virágágyon kiterítette, öt-éves kisfiát karjaiba vette és megmutatta neki a véres holttestet.

„Nézd jól meg atyádat, mondta neki; nézd mennyire meggyötörték, mily bátor volt, hogy megvédje és szolgálja Krisztus Királyt. Igérd meg, hogy később, ha Isten akarja, te is úgy fogsz cselekedni, mint ő.”

Isten nevét magasztalni lehet szavakkal, és ami ennél is jobb, cselekedetekkel, kiváltképen pedig a legfőbb nagylelkűségi cselekedettel, a vértanúsággal.

Szenteltessék meg Isten neve a *szavakkal*. Kiváltképen vigyázni fogok *szóbeli imáimra és karimámra*. Mesterként igyekezet nélkül, természetesen és kedvesen bele fogom fűzni Isten nevét *társalgásomba, és ha telebarátommal*

tárgyalnom kell, mindig az Úr nevét helyezem előtérbe.

De leginkább *cselekedeteimnek* kell Isten nevét dicsérni. Egész életemnek hirdetni kell, mekkora a Mester nagysága, akinek szolgálunk; személyem örömének bizonyosságot kell tenni, hogy mekkora az ő jósága, az ő varázsa és szeretetének hatalma, lendületemnek és hűségemnek énekelni kell az ő jogát, hogy hanyagság és visszaesés nélkül szolgáljanak neki. Készen kell lennem, hogy meghaljak, ha szükséges, hogy az Úr nevének szentségéről tanúságot tegyek. „Hogyan hívnak téged?” — kérdezték a hívektől az első századokban való üldözés alatt. Válaszul nem saját családi nevüket mondták, hanem így feleltek: „Christianus sum.” „Keresztény vagyok.” Egyedül Krisztus neve számított, amelyet megosztottak. „Krisztusé vagyok.”

Amikor a szerzetesi életbe léptem, talán új nevet adtak. Ennek megvan a jelentősége. Ha meghagyták régi nevemet, tudjam meg, hogy nem magamat kell dicsőítenem. „Krisztushoz tartozom.” Keresztény (Christiana) vagyok.

Ez a cím számít egyedül. Ez az én egyetlen, igazi nevem.

Pünkösd utáni huszonkettedik vasárnap.

Oltalmunk és erősségünk.

A mai szentmise könyörgése mondja:
„Ó Isten, oltalmunk és erősségünk...”

Egy buzgó lélek *önmagában oltalmat kívánt adni Istennek*. Ez a kívánság nem alaptalan vágy. Isten valósággal bennem lakik a kegyelemállapot által.

Ah, ha lelkem mélyén levő oltalom-hely isteni ismeretét jobban felfognám, ahová az ég Ura menekülni akart!

Miként Consummata (Marie-Antoinette de Geuser) tegyem meg ezt a feltételt: „Éljek kiváltképen a magányban. Ez olyan, mint egy szentség! Ő mindig ott van. Mennyi „dolog” adódik elő, ha az ember együtt él, ha mérhetetlenül szeretjük egymást, és ha kettőnk közül az egyik Isten!”

Alakítsam magam „adorálóvá” és műveljem a legjobb tehetségem szerint — egyébként zavar és Isten megelőzé-seinek kívánsága nélkül — *a belső csendet*.

„Hiába szentek a teremtmények, akikkel társalgunk; mindig megvan az a gonosz tulajdonságuk, hogy bizonyos gyönyörűség érzelmét élesztik, amely el-lanyhítja az érzelmeskedő lelket. Sokkal több hasznot meritene az ember, ha *egyedül Istenből*, a minden javak ki-meríthetetlen forrásából meritene, ahol veszély nélkül megtalálná azt, amit a teremtmények csak a tiszta szeretet el-vesztésével adnak meg. Ez a választott lelkek állapota, akiket Isten az emberi vonzalomtól mentes és bensőséges egye-sülésre hív, ahol Istent mindenért bír-ják, de egyedül Istent, Istent önmagá-ban, Istent megosztás nélkül.” (Olier.)

A Máriáról nevezett ferences misszio-nárius apácák alapítófőnöknője, a kín-szenvedésről nevezett Mária anya ezt a belső csendet igyekezett gyakorolni: „Ez olyan, mintha mindenem adorálna. Szellemem többé nem szolgál nekem másnak, mint hogy a portás szerepét viszi és megakadályozza, hogy gondo-latok bejöjjenek és *megzavarják ezt a csendet*... Néha megengedi, hogy az emlékezet és képzelet kivonja magát alólam, de mihelyt akaratom közbelép,

életem minden pillanatában úgy visszanyerem *ezt a csendet*, mintha sohasem hagytam volna el."

Pünkösd utáni huszonharmadik vasárnap.

A törékenység hibájáról

A mai szentmise könyörgése törékenységemről beszél. Más dolog a szabadon *elhatározott* és elfogadott bocsánatos bűn, és más a *meglepetésből* vagy *gyengeségből* jövő hanyagság, amely tulajdonképpen szegény természetünkől származik.

Amennyire az első lelki szempontból káros, olyannyira a másik nem adhat okot a csodálkozásra, és a túlzott bánkódásra, ha megjavítani kívánjuk.

Valóban, az utóbbi esetben mi a szabadakarat és a határozott beleegyezés szerepe? *A legvégsőbbig határolt*, és igen sok esetben semmivé szűkül. Tehát mire való a nyugtalanság? Az érdem és érdemtelenség lényeges eleme a szabadakarat részvétele. Márpedig a meglepetés hibái vagy teljesen akaratlanok, egyszerűen az érzékenység, az

idegek kihatásai, — vagy oly kevés akaratot foglalnak magukban, hogy legfeljebb a megszokott önuralom megszerzésében való bizonyos energiahányt lehet hibának felhozni.

Mit tegyünk, ha ilyen hibát felfedezünk?

Ismerjük el a mulasztást, és azután határozzuk el, hogy a jövőben jobban cselekszünk és gyorsan térjünk át másra. De ne keseregjünk és ne hagyjuk el magunkat, ami már nagyobb és károsabb hiba lenne, mint az előző. Ezen taktikával a lélek ilyen hibákból sok és nagy jót tud meríteni, például gyengeségeinek tudatát, megjavításának buzgó vágyát.

„Uram, add, hogy sohase csüggedjek el, se ne búsuljak, hanem használjam fel nyomorúságom tudatát arra, hogy mindig magasabbra emelkedjem.”

Pünkösd utáni huszonegyedik vasárnap.

Az utolsó ítélet.

Micsoda ünnep lesz az igazi értékek visszaállításának napja!

Ez a méltósággal körülvelt hatalmas-

ság sérthetetlennek látszik; a valóságban csak egy szegény semmiség. Ez a szegény asszony nagyobb érdem nélkül való teremtménynek látszik és Isten talán szentnek ítéli.

Itt a földön igen gyakran a hazugság győzedelmeskedik. Ez a látszatok országa. Végre az igazság napfényre fog kerülni! Megtudjuk majd, hogy az emberek mit érnek bensejükben? Micsoda esemény lesz a külsőnek a belsőbe való hatolása? Csak akkor fognak az események és cselekedetek a maguk igazi világosságukban feltárulni; és a történelem végre meg fog kezdődni.

De ne nagyon siessek a győzelemmel, amikor erre vagy arra gondolok.

Hát én milyen alakot fogok mutatni? Ha majd megtudják! Amikor az egész világ legkisebb részletekben megszemelheti minden hanyagságomat, minden botlásomat, bosszúságomat, többé-kevésbbé titkos engedetlenségemet, az Isten szolgálatában, az elmélkedésben elkövetett szándékos tunyaságomat, a szegénység, a szeretet és a szűzi finomság elleni megfontolt hibáimat.

Ezek talán — hála Istennek — *nem*

súlyos vétkek. Annyit kaptam; ha ezekenél vagy azoknál nem kaptam volna többet, náluknál mélyebbre estem volna... És az isteni kiváltságok mérhetetlenségét tekintve, a legkisebb beleegyezett hibák oly súlyos finomtalanságok, oly bántó könnyelműségek...

Mindezeket sok szeretettel eltörölhettem. *Ne túlozzam* multamat, de még kevésbbé legyek *túlságosan elnéző magam iránt*. Sok bizalom, sok lendület. Éljek életem minden percében az utolsó ítélet igazságának fényében.

TARTALOMJEGYZÉK.

Szeptember havi elmélkedések.

Szept. 1. A zárda minden tagja. 3. — Szept. 2. A tulajdon bűne. 5. — Szept. 3. A tiltott gyümölcs. 7. — Szept. 4. A fogadalmi gyűrű. 8. — Szept. 5. A szabadidő. (Rekreáció.) 10. — Szept. 6. Minden lehető. 12. — Szept. 7. Hallgatni, amikor beszélni kell. 14. — Szept. 8. Mária születése. 15. — Szept. 9. A zárdai élet. 17. — Szept. 10. Semmiségem. 19. — Szept. 11. Ellenszenv. 20. — Szept. 12. Mária neve. 22. — Szept. 13. A gyengeség tudata. 24. — Szept. 14. Az én keresztem és a szent kereszt. 25. — Szept. 15. Mária hét fájdalma. 27. — Szept. 16. Bezárt emberek. 29. — Szept. 17. Stigmák. 30. — Szept. 18. A szeretet biztosítéka. 32. — Szept. 19. Isten szépsége előtt. 34. — Szept. 20. A szentségház kulcsa. 36. — Szept. 21. Félénkség. 38. — Szept. 22. Érzékenység. 39. — Szept. 23. Megteszem azt, amit mondok. 41. — Szept. 24. A foglyok kiváltásáról nevezett Boldogasszony. 42. — Szept. 25. Az Isten akarata. 44. — Szept. 26. „Parancsodra.” 46. — Szept. 27. Jól rendezett szeretet. 48. — Szept. 28. A belső Mester. 49. — Szept. 29. Szeretet az én nevem. 51. — Szept. 30. Mindennapi kenyérünk. 52.

Október havi elmélkedések.

Okt. 1. Imádság és missziók. 55. — Okt. 2. A gyermekekhez hasonlítani. 57. — Okt. 3. „Mindent választottam.” 59. — Okt. 4. Legyek vidám. 60. — Okt. 5. Az isteni öröm. 62. — Okt. 6. A magány magvetője. 64. — Okt. 7. Rózsafüzér. 66. — Okt. 8. Harc a szokások ellen. 68. — Okt. 9. Hol vagy? 70. — Okt. 10. Apró hiúságok. 71. — Okt. 11. Mária anyasága. 73. — Okt. 12. Az önvizsgálat. 75. — Okt. 13. Titoktartás. 77. — Okt. 14. Túlságos érzelmeskedés. 78. — Okt. 15. Alázatosság a papíron. 80. — Okt. 16. Az elmélkedés. 82. — Okt. 17. Megszentelődés kereszt nélkül. 84. — Okt. 18. A szerzetesi élet érdeme. 86. — Okt. 19. Viseljem el magamat. 88. — Okt. 20. A legjobb imádság. 89. — Okt. 21. Minden csak eszköz. 91. — Okt. 22. Az evangélium békéje. 93. — Okt. 23. Magasba lendülő tekintet. 95. — Okt. 24. A teremtmények használata. 97. — Okt. 25. Krisztus Király. 99. — Okt. 26. A magasban. 101. — Okt. 27. Sugárzó arckifejezés. 103. — Okt. 28. Képzlődés. 105. — Okt. 29. Szeressem Máriát. 107. — Okt. 30. Az önszeretet. 108. — Okt. 31. Mostantól kezdve. 110.

November havi elmélkedések.

Nov. 1. Szentek kellenek. 112. — Nov. 2. A tisztítóhely elhagyása. 114. — Nov. 3. Előkészület a halálra. 115. — Nov. 4. A halál. 117. — Nov. 5. A tisztítóhely. 119. — Nov. 6.

Készüljek halálomra. 121. — Nov. 7. A leg-szerencsétlenebb dolog. 123. — Nov. 8. Az egész örökkévalóság alatt. 124. — Nov. 9. A megholtakkal. 126. — Nov. 10. Milyen eszményért? 128. — Nov. 11. Szentségem mértéke. 130. — Nov. 12. A lépést megtenni. 131. — Nov. 13. Hozzáférhető szentség. 133. — Nov. 14. Ismét szentségem. 135. — Nov. 15. Hogy Istent „lássam”. 137. — Nov. 16. Alázatosság gyengeségeink előtt. 139. — Nov. 17. Hagyjuk Istent teljesen szabadon. 140. — Nov. 18. Lámpa olaj nélkül. 142. — Nov. 19. Kis cselekedetek. 144. — Nov. 20. Hivatalom. 146. — Nov. 21. Mária bemutatása. 148. — Nov. 22. Túlzások. 150. — Nov. 23. Tág katolicizmus. 152. — Nov. 24. Keresztes Szent János. 153. — Nov. 25. Miért nem én? 155. — Nov. 26. Az idők szorongatása. 157. — Nov. 27. A félelem. 159. — Nov. 28. A hitből éljek. 161. — Nov. 29. Fölösleges nyugtalanság. 163. — Nov. 30. Szent András. 165. — Pünkösd utáni tizenhatodik vasárnap. A tökéletesség után való buzgalom. 166. — Pünkösd utáni tizenhetedik vasárnap. A gonoszlélek. 168. — Pünkösd utáni tizen-nyolcadik vasárnap. Adjak hálát Istennek. 170. — Pünkösd utáni tizenkilencedik vasárnap. Távoztasson el Isten minden bajt. 172. — Pünkösd utáni huszadik vasárnap. Béke és ellenállás Istennek. 174. — Pünkösd utáni huszonegyedik vasárnap. Szenteltessek meg a te neved. 176. — Pünkösd utáni huszonket-tedik vasárnap. Oltalmunk és erősségünk. 178. — Pünkösd utáni huszonharmadik vasárnap. A törekenység hibái. 180. — Pünkösd utáni huszonnegyedik vasárnap. Az utolsó ítélet. 181.

